

Analyse af udgiftsudviklingen på socialområdet

Sagsnummer: 25/27522

Sagen afgøres i: Social- og beskæftigelsesudvalget (SB)

Resumé

Som en del af Budget 2026 har Byrådet i Syddjurs Kommune besluttet, at der skal udarbejdes en analyse af udgiftsudviklingen på socialområdet. Sagen indeholder en analyse af udgiftsudviklingen på socialområdet i Syddjurs Kommune sammenholdt med udviklingen i andre kommuner og på landsplan, en analyse af udviklingen de seneste tre år i Syddjurs kommune samt en analyse af den socialfaglige praksis på socialområdet med anbefalinger til den faglige styring på området. Social- og beskæftigelsesudvalget orienteres om analysens resultater med henblik på at godkende Administrationens forslag til plan for det videre arbejde med anbefalingerne i den socialfaglige analyse.

Sagsfremstilling

Som en del af Budget 2026 besluttede Byrådet i Syddjurs Kommune at tilføre 4,8 mio. kr. årligt i 2026 og frem til socialområdet som følge af udgiftsudviklingen i Syddjurs Kommune og på landsplan. Socialrådets budget har overordnet set har været uændret siden Budget 2024, hvor der blev tilført i alt 24 mio. kr. årligt i 2024 og frem. Budgettilførslen skete i forbindelse med implementeringen af en budgetmodel, som tager udgangspunkt i antallet af helårspersoner og gennemsnitspriserne for de forskellige typer af indsatser, og som således har forbedret det økonomiske styringsgrundlag. En helårsperson defineres som en modtager af en indsats i alle årets 12 måneder. Det betyder, at en borger som modtager en indsats i seks måneder, tæller som 0,5 helårsperson. Gennemsnitsprisen er beregnet pr. helårsperson. Som en del af beslutningen om at tilføre 4,8 mio. kr. til socialområdet indgik følgende også i aftalen om Budget 2026: "Forud for Budget 2027 vil Administrationen vende tilbage med en analyse af udgiftsudviklingen og herunder en sammenligning af niveauet i forhold til andre kommuner."

Nærværende sag indeholder Administrationens analyse af udgiftsudviklingen på socialområdet. Analysen indeholder for det første en overordnet analyse af udgiftsudviklingen på socialområdet set i forhold til udviklingen på landsplan. Herefter følger en analyse af udviklingen i helårspersoner, gennemsnitspriser og samlede udgifter på botilbudsområdet for 2023-2025. Datamaterialet bag første og anden del fremgår af vedlagte bilag 1. Botilbudsområdet udgør i Regnskab 2025 64% af de samlede udgifter på socialområdet og er derfor det centrale område i forhold til at forklare udgiftsudviklingen på socialområdet. Som et tredje og sidste element indgår en analyse af den socialfaglige praksis på socialområdet. Denne analyse er udarbejdet med ekstern konsulentbistand og indeholder desuden en række anbefalinger til at styrke den faglige og økonomiske styring i myndighedsarbejdet på socialområdet. Analysen er vedlagt som bilag 2.

Analysens hovedkonklusioner

Det fremgår af den overordnede udvikling i udgifterne på socialområdet i forhold til udviklingen på landsplan, at Syddjurs Kommunes udgifter er steget mere end udviklingen på landsplan i perioden fra 2022 til 2025. Målt i kroner per 18-66-årig er udgifterne i Syddjurs Kommune på socialområdet også højere end landsgennemsnittet i samme periode. Dette skal ses i lyset af, at det beregnede socioøkonomiske udgiftsbehov i Syddjurs Kommune er lavere end landsgennemsnittet i 2025.

For så vidt angår udgiftsudviklingen i Syddjurs Kommune fra 2023 til 2025 fremgår, at udgiftsudviklingen på botilbudsområdet ikke kan henføres til en generel stigning i antallet af helårspersoner men stigende gennemsnitspriser. Antallet af helårspersoner i botilbud er stabilt i perioden, selv om der underliggende ses ændringer på de tre typer af botilbud. For alle tre typer af botilbud er gennemsnitsprisen steget over perioden, også når der tages højde for pris- og lønfremskrivningen. Stigningen i gennemsnitspriserne er primært drevet af regionale tilbud. Syddjurs Kommunes egne gennemsnitspriser stiger primært på midlertidige botilbud, hvilket skyldes øget kompleksitet i borgernes behov. Gennemsnitsprisen på de private leverandører er stabil på nær ved længerevarende botilbud, hvor de falder. På botilbudslignende tilbud og midlertidige botilbud er der løbende til- og afgang af borgere, mens der er en begrænset bevægelse i de længerevarende botilbud.

Analysen af den socialfaglige praksis på socialområdet peger på et potentiale i den kvalitative dimension af sagsbehandlingen: skriftlige faglige vurderinger, progressionsfokus, tydelige bestillinger og dokumentation af beslutningsgrundlag. Analysen anbefaler derfor som noget centralt, at Syddjurs Kommune prioriterer en systematisk styrkelse af den socialfaglige dokumentationspraksis som løftestang for bedre faglig og økonomisk styring af indsatserne. Med udgangspunkt i ovenstående konkluderes følgende i analysen:

- Større muligheder for at skabe sammenhæng mellem behov, bestilling og indsats. Der bør via tydeligere beskrivelser arbejdes med at sikre en stærkere sammenhæng mellem borgerens behov og den visiterede indsats.
- Rettidig opfølgning er udbredt, men fokus på progression skal fylde mere. Der følges rettidigt op på indsatserne, men der bør i opfølgningen være større fokus på progression for at få et reelt udbytte og en styringseffekt af opfølgningerne. Manglende fokus på progression vanskeliggør dokumentation af udviklingen og øger dermed risikoen for, at borger ikke får en indsats, der er tilpasset borgerens behov.
- Potentiale for løft af dokumentationen for faglige og økonomiske hensyn i valg af indsats. Analysen konstaterer, at det ofte ikke er muligt at vurdere de faglige og økonomiske hensyn, som ligger bag valget af en indsats, da dokumentationen ikke foreligger på borgerens sag. Særligt for midlertidige botilbud er det en landsdækkende udfordring, at kommunernes efterspørgsel er større end udbuddet, hvilket medfører øgede priser.
- Mulighed for forstærket fokus på ordninger for Borgerstyret Personlig Assistance (BPA). Analysen anbefaler Syddjurs Kommune at arbejde med tydeligere opgavebeskrivelser for hjælpere for at afklare, om den bevilgede hjælp matcher borgerens funktionsniveau. Analysen vurderer herudover, at nogle af de udfordringer, som konstateres på området i Syddjurs Kommune svarer til billedet i andre kommuner.

Analysens fund

Bilag 1 indeholder det bagvedliggende datamateriale. Administrationen har sammenholdt de samlede udgifter på socialområdet i Syddjurs Kommune med udgifterne på landsplan for perioden 2022-2025. Tabel 1 viser, at udgifterne til socialområdet i Syddjurs Kommune i perioden gennemsnitligt er steget med 2,6%, mens udgifterne til socialområdet på landsplan i perioden gennemsnitligt er steget med 1,2%. Socialområdets udgifter i Syddjurs Kommune er dermed gennemsnitligt steget mere end udviklingen på landsplan. Som det fremgår af tabel 2, ligger Syddjurs Kommunes udgiftsniveau til voksne med særlige behov højere end landsgennemsnittet i alle år i perioden 2022-2025. Tabel 3 viser, at Syddjurs Kommunes socioøkonomiske udgiftsbehov er lavere under landsgennemsnittet i Regnskab 2025. Syddjurs Kommunes udgifter til området er derfor højere end landsgennemsnittet, på trods af at Syddjurs Kommune ud fra den socioøkonomiske sammensætning af befolkningen burde have et lavere udgiftsniveau.

Administrationen har på den baggrund foretaget en analyse af udgiftsudviklingen på socialområdet. Analysen har haft fokus på botilbudsområdet, som i Regnskab 2025 tegner sig for 177 mio. kr. ud af socialområdets samlede udgifter på 277 mio. kr., hvilket svarer til 64% af udgifterne. Administrationen har i analysen taget udgangspunkt i udviklingen siden 2023 i antal helårspersoner og gennemsnitspriser og har foretaget underopdelinger på leverandørtyper, for eksempelvis at se om konkrete typer af leverandører driver udgiftsudviklingen. Administrationen har udover egne data anvendt offentligt tilgængelige data fra andre kilder til at sammenligne udgiftsniveau og udvikling, hvor det er muligt.

Analysen er opdelt på tre typer botilbud:

- Botilbudslignende tilbud, hvor borgere bor i egen bolig men modtager en samlet pakke af socialpædagogisk støtte, pleje og omsorg, der sidestilles med et egentligt botilbud.
- Midlertidige botilbud, hvor borgere i en periode kan få hjælp til almindelige daglige funktioner eller pleje. Botilbuddet er midlertidigt, da der samtidig pågår en afklaring af borgerens langsigtede støttebehov.
- Længerevarende botilbud for borgere med et varigt behov på grund af betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Botilbudslignende tilbud

Det fremgår af tabel 4, at Syddjurs Kommunes gennemsnitspris på botilbudslignende tilbud i 2024 var lavere end data i BDO's databank, men højere end Randers Kommune, både for interne og eksterne leverandører. Af tabel 5 fremgår det, at det samlede antal helårspersoner i Syddjurs Kommune fra 2023 til 2025 har været faldende, men at gennemsnitsprisen har været stigende. Gennemsnitsprisen er steget med 5% fra 2023 til 2025. De samlede udgifter til botilbudslignende tilbud er i perioden faldet med 2,6 mio. kr., da faldet i antallet af helårspersoner mere end modsvarer stigningen i gennemsnitsprisen.

Af tabel 6 fremgår det, at størstedelen af borgerne er i et tilbud i Syddjurs Kommune eller i en anden kommune. Af tabel 7 fremgår det, at gennemsnitsprisen på de regionale tilbud er væsentligt højere end de kommunale tilbud. Dette kan forklares med, at regionale tilbud typisk er specialiserede til at kunne varetage mere komplekse behov hos borgerne. Det fremgår endvidere af tabel 7, at gennemsnitsprisen er steget mere på regionale og øvrige kommunale tilbud set i forhold til Syddjurs Kommunes egne tilbud, hvor gennemsnitsprisen er stabil. På de private tilbud ses et svagt fald. Af tabel 8 fremgår det, at faldet i de samlede udgifter fra 2023 til 2025 er størst på Syddjurs Kommunes egne tilbud, tilbud hos Region Midt og private tilbud. Samtidig fremgår det af tabel 8, at udgifterne stiger til andre kommunale tilbud og andre regionale tilbud, hvoraf sidstnævnte dog skal ses i lyset af et lavt antal helårspersoner.

Tabel 9 viser, at syv nye borgere fra 2023 til 2025 modtager et botilbudslignende tilbud. Ud af disse syv borgere modtog seks en mindre indgribende indsats såsom mestringsvejledning eller lignende, forud for visiteringen til et botilbudslignende tilbud. Den syvende borger modtog ikke i forvejen en indsats på socialområdet. Tabel 10 viser, at i alt 18 borgere fra 2023 til 2025 er stoppet med at modtage et botilbudslignende tilbud. Otte af disse modtager i stedet en mindre indgribende indsats. Fire borgere har efter afslutningen modtaget en anden indsats på et botilbud, forsorgshjem, krisecenter eller lignende, mens seks borgere efterfølgende ikke har modtaget en indsats. Dette kan både skyldes at borgeren klarer sig selv, men kan også skyldes flytning eller dødsfald.

Midlertidige botilbud

Det fremgår af tabel 11, at Syddjurs Kommunes gennemsnitspris på midlertidige botilbud i 2024 var lavere end kommunerne i BDO's databank og i Randers Kommune. Dette dækker over, at gennemsnitsprisen på Syddjurs Kommunes interne tilbud er lavere, men at gennemsnitsprisen på de eksterne tilbud er højere end både BDO's databank og Randers Kommune. Af tabel 12 fremgår det, at antallet af helårspersoner, som modtager et midlertidigt botilbud i Syddjurs Kommune har været faldende, men at gennemsnitsprisen har været stigende fra 2023 til 2025, svarende til en stigning på 12%. De samlede udgifter til midlertidige botilbud er i perioden steget med 3,1 mio. kr., da stigningen i gennemsnitsprisen er større end faldet i antal helårspersoner.

Tabel 13 viser, at antal helårspersoner er stort set uændret på Syddjurs Kommunes egne tilbud og øvrige kommunale tilbud, men falder på tilbud hos Region Midt, øvrige regionale tilbud og private tilbud. Det fremgår af tabel 14, at der har været en stigning i gennemsnitsprisen på tilbud hos Region Midt og øvrige regionale tilbud, og at Syddjurs Kommunes egne gennemsnitspriser også er steget i perioden. Tabel 15 viser, at de samlede udgifter stiger mest i Syddjurs Kommunes egne tilbud og tilbud hos Region Midt. I begge tilfælde er det en stigning i gennemsnitsprisen som driver udviklingen og i Region Midts tilfælde er stigningen større end faldet i helårspersoner. På øvrige regionale tilbud, øvrige kommunale tilbud og private tilbud, falder de samlede udgifter i perioden.

Det fremgår af tabel 16, at otte ud af 25 nye modtagere af midlertidige botilbud ikke tidligere har modtaget en indsats på socialområdet. Seks ud af de otte borgere er kendte unge fra familieområdet, som efter det fyldte 18. år fortsat har haft behov for en indsats. Fem ud af de 25 nye borgere har modtaget en anden indsats på botilbud eller forsorgshjem, mens 12 ud af 25 har modtaget en mindre indgribende indsats såsom mestringsvejledning. Af tabel 17 ses afgang fra midlertidige botilbud og at 10 ud af 25 efter det midlertidige botilbud visiteres til en mindre indgribende indsats, mens 11 ud af 25 efterfølgende ikke modtager en indsats fra socialområdet.

Længerevarende botilbud

Det fremgår af tabel 18, at Syddjurs Kommunes gennemsnitspris på længerevarende botilbud i 2024 var højere end Randers Kommune og kommunerne i BDO's databank. Syddjurs Kommunes gennemsnitspris på eksterne leverandører er højere end både Randers Kommune og kommunerne i BDO's databank. På interne leverandører er Syddjurs Kommunes gennemsnitspris højere end Randers

Kommunes men lavere end kommunerne i BDO's databank. Det fremgår af tabel 19, at der på de længerevarende botilbud er sket en stigning i gennemsnitspris, men der er sket et svagt fald i antal helårspersoner. Gennemsnitsprisen er steget med 10% fra 2023 til 2025. Samlet set er udgifterne til længerevarende botilbud steget med 2,5 mio. kr. eller 7% fra 2023 til 2025.

Af tabel 20 fremgår det, at stigningen i helårspersoner kan henføres til en stigning i øvrige regionale tilbud, øvrige kommunale tilbud, et fald i Syddjurs Kommunes egne tilbud og tilbud hos Region Midt samt et uændret antal helårspersoner i private tilbud. Af tabel 21 fremgår det, at det alene er Region Midt, som stiger i gennemsnitspris, mens der i øvrige tilbud ses et fald. De øvrige regionale og kommunale tilbud står for en stigning i de samlede udgifter, mens Syddjurs Kommune, Region Midt og private tilbud står for et fald, hvilket fremgår af tabel 22.

Det fremgår af tabel 23, at fire ud af fem nye borgere kommer fra mindre indgribende indsatser. En borger modtog ikke tidligere en indsats på socialområdet men modtog en indsats på familieområdet forud for det fyldte 18. år. Af tabel 24 fremgår, at to ud af tre borgere efter det længerevarende botilbud modtager en mindre indgribende indsats, mens en borger ikke efterfølgende modtager en indsats fra socialområdet.

Analyse af den socialfaglige praksis på socialområdet

Analysen af udgiftsudviklingen på socialområdet i Syddjurs Kommune viser, at stigende gennemsnitspriser er den primære forklaring på de stigende udgifter frem for en stigning i antallet af helårspersoner. Administrationen har på den baggrund fået lavet en analyse af den socialfaglige praksis på socialområdet, da faglig styring og kvalitet i sagsbehandlingen har betydning for den økonomiske styring. Analysen har taget udgangspunkt i en gennemgang af 30 konkrete sager med henblik på at identificere konkrete anbefalinger til den socialfaglige praksis, både forud for visitation og i forbindelse med opfølgning på de konkrete indsatser. 26 ud af de 30 sager af udvalgt på de tre former for botilbud, som også indgår i analysen af udgiftsudviklingen ovenfor. De sidste fire sager vedrører Borgerstyret Personlig Assistance (BPA), som er et område med en gennemsnitspris på cirka 1,7 mio. kr. pr. helårsperson.

Analysen finder overordnet, at den socialfaglige sagsgennemgang tegner et samlet billede af en praksis, hvor de grundlæggende styringsredskaber er til stede, men at der også er områder, hvor sagsbehandlingen kan løftes med et forstærket fokus på en systematisk og faglig styring. Af analysen fremgår, at kvaliteten i de udvalgte sager ud fra en helhedsvurdering er bedre end i andre kommuner, hvor der er foretaget tilsvarende gennemgange. Tilsvarende konkluderer analysen, at Syddjurs Kommune allerede har en hensigtsmæssig tilgang til takstforhandlinger og etableret en praksis med at indhente døgnskemaer fra botilbud til at vurdere borgers udvikling som følge af den støtte, der gives i botilbuddet.

Analysens overordnede konklusioner er uddybet i i alt 15 tværgående og indsatsspecifikke anbefalinger til løft af den socialfaglige styring. Anbefalingerne repræsenterer en uddybning af ovenstående konklusioner. Administrationen har udarbejdet en handleplan for arbejdet med de 15 anbefalinger, som fremgår af bilag 3. Administrationen arbejder blandt andet med følgende:

- Iværksættelse af kompetenceudvikling i Socialcentret med fokus på en systematisk styrkelse af den socialfaglige dokumentationspraksis. Dette indebærer både øget fokus på bestilling, mål for progression, konkret socialfaglig stillingtagen til indhentede oplysninger, samt forbedret systematik omkring brug af døgnskemaer, både i forbindelse med valg af tilbud og opfølgning.
- Revurdering af botilbudssager med lang varighed, i første omgang på midlertidige botilbud, for at sikre at indsatsen tilrettelægges med henblik på at opnå progression hos borgeren.
- Revurdering af BPA-sager med henblik på at afklare det konkrete støttebehov, en opdateret beskrivelse af borgers behov samt sikring af sammenhæng mellem behovsbeskrivelse og timeudmåling.

Dialogen om revurdering af de enkelte indsatser vil ske i overensstemmelse med tankegangen bag Borgeren Ved Roret, hvor borgerens håb, ønsker og drømme og egen motivation sættes i centrum.

Analysen af den socialfaglige praksis på socialområdet konklusioner præsenteres af den eksterne konsulentbistand, som deltager under punktets behandling i Social- og beskæftigelsesudvalget. Centerleder for Socialcentret deltager ligeledes under punktet.

Vurdering

Administrationen vurderer, at den primære økonomiske udfordring på socialområdet i Syddjurs Kommune i analysens periode fra 2022-2025 er stigende gennemsnitspriser på de botilbud, som kommunen køber af andre leverandører. Dette kan være udtryk for en stigende kompleksitet i borgernes støttebehov, idet visitering til botilbud i højere grad end tidligere målrettes borgere med de mest komplekse behov. Tilsvarende udvikles de mindre indgribende indsatser løbende, for derigennem at give flere borgere mulighed for at bo i egen bolig, mens de eksempelvis modtager mestringsvejledning. Administrationen vurderer, at der er en generel udvikling på landsplan hvor borgere, som tidligere ville være blevet visiteret til et botilbud, i stigende grad i dag modtager mindre indgribende indsatser i egen bolig. Denne udvikling skyldes i høj grad udviklingen af faglige tilgange såsom recovery-orienteret rehabilitering, hvor borgers håb, ønsker og drømme i højere grad tages i betragtning end tidligere.

Administrationen vurderer, at der er styringsmæssige muligheder for delvist at imødekomme de stigende gennemsnitspriser ved særligt at styrke den faglige kvalitet i sagsbehandlingen forud for visitation, samtidig med fokus skærpes på systematisk og målorienteret opfølgning. Der arbejdes allerede i dag på socialområdet med at udvikle systematiske arbejdsgange i forhold til forhandling og opfølgning på tilbud, idet der på baggrund af Budget 2026 er ansat en socialfaglig forhandler, som deles med familieområdet.

Administrationen arbejder med en økonomisk handleplan for socialområdet, hvor der via en række initiativer i forhold til organisering, socialfaglig udvikling, gennemgang af serviceniveauer og økonomistyring arbejdes med at forbedre mulighederne for faglig og økonomisk styring på området. Administrationen vurderer, at anbefalingerne i analysen understøtter den strategiske retning i den økonomiske handleplan. Administrationen vurderer dog ikke, at disse initiativer alene kan tilvejebringe mindredgifter som samlet set modsvarer stigningen i udgifter på socialområdet.

Administrationen vurderer herudover, at anbefalingerne i analysen af den socialfaglige praksis anviser relevante og realiserbare måder at forbedre den faglige styring på socialområdet og derigennem både forbedre den faglige og økonomiske styring. Visitation af borgere til et botilbud skal altid bero på en konkret og individuel vurdering, men borgerens mulighed for at realisere egne håb, ønsker og drømme afhænger også af klare målsætninger for opholdet på et botilbud og opfølgning på, om den ønskede udvikling i borgerens mestring af eget liv bliver styrket inden for den udviklingsramme, der er mulig for den enkelte borger.

Administrationen vurderer, at tidsforbruget til at gennemføre revurderinger af indsatser på botilbudsområdet og for BPA-ordningerne kan sidestilles med en ny ansøgning, hvor der på botilbudsområdet er en sagsbehandlingstid på op til tre måneder, og for BPA-ordninger en sagsbehandlingstid på op til seks måneder. Arbejdet med at gennemføre revurderingerne bliver indarbejdet i den enkelte rådgivers årshjul for opfølgninger på egen sagsstamme, for at sikre en systematik og en udjævning af arbejdsbelastningen. Henset til antallet af borgere på områderne vurderer Administrationen, at der er tale om en opgave af væsentlig karakter.

Kompetenceudviklingen i Socialcentret tilrettelægges og igangsættes i 2. halvår 2026 og forventes afsluttet i løbet af 1. kvartal 2027. I revurderingen af botilbudssager vurderer Administrationen, at det mest hensigtsmæssige er at iværksætte en revurdering af alle sager, og i den forbindelse prioritere midlertidige botilbud med lang varighed. Administrationen forventer at have gennemført revurderingen af alle de midlertidige botilbudssager inden udgangen af 2. kvartal 2028. I revurderingen af botilbudslignende tilbud og længerevarende botilbud vil sager med lang varighed ligeledes blive prioriteret. Revurderingen heraf påbegyndes i 2. kvartal 2028 og forventes afsluttet i 3. kvartal 2030. Revurderingen af alle BPA-sager skal gennemføres i dialog med relevante sundhedsfaglige kompetencer og påbegyndes fra og med 2027. Revurderingen af alle BPA-sager forventes at være gennemført ved udgangen af 2028.

Økonomi og organisatoriske konsekvenser

Administrationens indstilling har ingen økonomiske eller organisatoriske konsekvenser. Arbejdet med analysen af udgiftsudviklingen på socialområdet vil indgå i det videre arbejde med Direktionens budgetoplæg til Budget 2027.

Socialområdet har inden for egen ramme afholdt udgifter til indkøb af konsulentbistand for 176.000 kr.

Videre proces

Nærværende sag og de vedhæftede bilag vil efter udvalgets godkendelse blive vedlagt som bilag til Direktionens oplæg til Budget 2027. Administrationens arbejde med anbefalingerne fra analysen vil blive indarbejdet i Administrationens økonomiske handleplan for socialområdet.

Administrationen giver Social- og beskæftigelsesudvalget en status på arbejdet med handleplanen for anbefalinger til den socialfaglige praksis på socialområdet i 4. kvartal 2026.

Indstilling

Direktøren for Job og Velfærd indstiller til Social- og beskæftigelsesudvalget at

- 1) tage orienteringen om analysens resultater til efterretning
- 2) godkende Administrationens plan for det videre arbejde med anbefalingerne i analysen af den socialfaglige kvalitet på socialområdet.

Beslutning i Social- og beskæftigelsesudvalget (SB) den 09-06-2026

Ad 1) Taget til efterretning.

Ad 2) Godkendt.

I forbindelse med behandlingen af sagen har udvalget fået forelagt yderligere materiale, der ikke fremgik af dagsordenen. Materialet er vedlagt som bilag 4 til referatet.

BILAG

1 - 7500264	Åben	Analyse af udgiftsudviklingen på socialområdet i Syddjurs Kommune	(150882/26)	(H)
2 - 7513226	Åben	Analyse af socialfaglig praksis på socialområdet - BDO.pdf	(162447/26)	(H)
3 - 7500953	Åben	Handleplan for anbefalinger til den socialfaglige praksis på socialområdet.	(151528/26)	(H)
4 - 7534981	Åben	BDO præsentation - Analyse af socialfaglig praksis på socialområdet	(173539/26)	(H)

03-06-2026

Sagsnr.: 25/27522

Kontaktperson:

Rasmus Hjorth Iversen

Sekretariat for Job og Velfærd

Bagvedliggende datamateriale til analysen af udgiftsudviklingen på socialområdet i Syddjurs Kommune

Nærværende notat indeholder det bagvedliggende data til Administrationens analyse af udgiftsudviklingen på socialområdet i Syddjurs Kommune. Notatet indeholder dels en overordnet sammenligning af det samlede udgiftsniveau på socialområdet i Syddjurs Kommune med udviklingen på landsplan, dels en nærmere analyse af udviklingen på botilbudsområdet i Syddjurs Kommune på følgende tre paragraffer:

- Botilbudslignende tilbud efter servicelovens § 85 og almenboliglovens § 105
- Midlertidige botilbud efter servicelovens § 107
- Længerevarende botilbud efter servicelovens § 108

Notatet indeholder til slut en række metodiske bemærkninger i forhold til det anvendte datamateriale.

Udviklingen i Syddjurs Kommune set i forhold til landsudviklingen

Tabel 1. Procentuel udvikling i udgifter pr. indbygger over 18 år til det specialiserede voksenområde, 2022-2025

	2022 - 2023	2023 - 2024	2024 - 2025	Gennemsnit
Udvikling på landsplan	0,7%	1,3%	1,7%	1,2%
Udvikling i Syddjurs Kommune for bevilling Tilbud til voksne med særlige behov	4,5%	0,9%	2,6%	2,6%

Kilde: Udvikling på landsplan er udregnet med udgangspunkt i Indenrigs- og Sundhedsministeriets kontoplan, herunder udgifterne på funktion 5.38. Tilbud til voksne med særlige behov. I opgørelsen er hovedfunktion 5.38.38 (Personlig og Praktisk hjælp og madservice til personer med handicap m.v. omfattet af frit valg af leverandør samt rehabiliteringsforløb) dog undtaget, da funktionen vedrører Sundheds- og Ældreområdet i Syddjurs Kommune.

Tabel 2. Udgifter i kr. pr. 18-66-årig – Voksne med særlige behov

	2022	2023	2024	2025
Syddjurs Kommune	11.352	11.818	11.663	12.007
Hele landet	11.161	11.265	11.358	11.658

Kilde: VIVE's ECO-nøgletal. Udvikling på landsplan og Syddjurs Kommune er med udgangspunkt i udgifterne på hovedfunktion 5.38. Tilbud til voksne med særlige behov. Beløb er i 2026-pl.

Tabel 3. Indeks for socioøkonomisk udgiftsbehov i Regnskab 2025.

	Syddjurs Kommune	Hele landet
Indeks for beregnet udgiftsbehov	97,0	100,0

Kilde: VIVE beregner som en del af ECO-nøgletallene et udgiftsbehov. Udgiftsbehovet indekseres op imod landsgennemsnittet og viser dermed Syddjurs Kommune socioøkonomi i forhold til resten af landet på følgende tre parametre; 1) andelen af 20-59-årige i kommunen uden beskæftigelse, 2) andelen af 18-66-årige i kommunen med fysisk handicap og 3) andelen af 25-49-årige i kommunen uden erhvervsuddannelse. Administrationen har ikke medtaget det beregnede udgiftsbehov for perioden 2022-2024 år, da parametrene til udregning heraf er ændret fra og med Regnskab 2025.

Botilbudslignende tilbud § 85

Tabel 4. Sammenligning af gennemsnitspriser på tværs af Syddjurs Kommune, Randers Kommune og BDO's databank for 2024.

1.000 kr.	Syddjurs Kommune	Randers Kommune	BDO's databank
Total	762	651	886
Ekstern	944	831	1.131
Intern	670	582	707

Note: Gennemsnitspriser er i 2024-pl.

Tabel 5. Udvikling i antal helårspersoner, gennemsnitspriser og samlede udgifter 2023-2025, socialområdet i Syddjurs Kommune, § 85 botilbudslignende tilbud.

	Antal helårspersoner	Gennemsnitspris (1.000 kr.)	Samlet udgift (mio. kr.)
2023	117,4	737	86.470
2024	110,9	746	82.754
2025	108,7	771	83.846
Udvikling	-8,7	34	-2.624

Note: Gennemsnitspriser og samlet udgift er i 2025-pl.

Tabel 6. Udvikling i antal helårspersoner fordelt på leverandørtyper, § 85 botilbudslignende tilbud, 2023-2025

	Syddjurs Kommune	Region Midt	Øvrige regioner	Øvrige kommuner	Private tilbud
2023	77,0	9,0	0,6	28,2	2,5
2024	73,7	8,3	1,0	26,0	1,9
2025	73,9	7,0	1,0	25,6	1,3
Udvikling	-3,1	-2,0	0,4	-2,6	-1,2

Tabel 7. Udvikling i gennemsnitspriser fordelt på leverandørtyper, § 85 botilbudslignende tilbud, 2023-2025

1.000 kr.	Syddjurs Kommune	Region Midt	Øvrige regioner	Øvrige kommuner	Private tilbud
2023	694	1.499	1.193	627	194
2024	696	1.735	1.190	581	187
2025	718	1.710	1.530	701	188
Udvikling	24	211	337	74	-6

Note: Gennemsnitspriser er i 2025-pl.

Tabel 8. Udvikling i samlede udgifter fordelt på leverandørtyper, § 85 botilbudslignende tilbud, 2023-2025

1.000 kr.	Syddjurs Kommune	Region Midt	Øvrige regioner	Øvrige kommuner	Private tilbud
2023	53.455	13.493	704	17.663	476
2024	51.271	14.452	1.190	15.097	363
2025	53.055	11.936	1.530	17.906	250
Udvikling	-400	-1.557	826	243	-226

Note: Samlet udgift er i 2025-pl.

Tabel 9. Tilgang på unikke personer og tidligere indsats, § 85 botilbudslignende tilbud, 2023-2025

	Mindre indgribende indsats	Anden botilbudsindsats, krisecenter, herberg mv.	Ingen tidligere indsats eller overgangssag	Total
Ændring fra 2024 til 2025	2	0	0	2
Ændring fra 2023 til 2024	4	0	1	5
Total	6	0	1	7

Kilde: AS2007.

Tabel 10. Afgang på unikke personer og efterfølgende indsats, § 85 botilbudslignende tilbud, 2023-2025

	Mindre indgribende indsats	Anden botilbudsindsats, krisecenter, herberg mv.	Ingen efterfølgende indsats	Total
Ændring fra 2024 til 2025	6	4	4	14
Ændring fra 2023 til 2024	2	0	2	4
Total	8	4	6	18

Kilde: AS2007.

Midlertidige botilbud § 107

Tabel 11. Sammenligning af gennemsnitspriser på tværs af Syddjurs Kommune, Randers Kommune og BDO's databank for 2024, § 107 midlertidige botilbud

1.000 kr.	Syddjurs Kommune	Randers Kommune	BDO's databank
Total	849	1.020	939
Ekstern	1.380	1.179	939
Intern	699	723	1.090

Note: Gennemsnitspriser er i 2024-pl.

Tabel 12. Udvikling i antal helårspersoner, gennemsnitspriser og samlede udgifter 2023-2025, socialområdet i Syddjurs Kommune, § 107 midlertidige botilbud

	Antal helårspersoner	Gennemsnitspris (1.000 kr.)	Samlet udgift (mio. kr.)
2023	59,8	859	51.360
2024	57,8	881	50.886
2025	56,7	962	54.472
Udvikling	-3,1	103	3.112

Note: Gennemsnitspriser og samlet udgift er i 2025-pl.

Tabel 13. Udvikling i antal helårspersoner fordelt på leverandørtyper, § 107 midlertidige botilbud, 2023-2025

	Syddjurs Kommune	Region Midt	Øvrige regioner	Øvrige kommuner	Private tilbud
2023	23,1	7,6	3,0	2,0	24,2
2024	22,2	6,9	3,0	2,0	23,6
2025	23,0	5,7	2,5	1,9	23,5
Udvikling	-0,1	-1,9	-0,5	-0,1	-0,7

Tabel 14. Udvikling i gennemsnitspriser fordelt på leverandørtyper, § 107 midlertidige botilbud, 2023-2025

1.000 kr	Syddjurs Kommune	Region Midt	Øvrige regioner	Øvrige kommuner	Private tilbud
2023	583	1.425	1.397	582	909
2024	686	1.545	1.453	587	864
2025	691	1.965	1.514	570	901
Udvikling	108	540	117	-12	-8

Note: Gennemsnitspriser er i 2025-pl.

Tabel 15. Udvikling i samlede udgifter fordelt på leverandørtyper, § 107 midlertidige botilbud, 2023-2025

1.000 kr	Syddjurs Kommune	Region Midt	Øvrige regioner	Øvrige kommuner	Private tilbud
2023	13.451	10.798	4.192	1.164	22.024
2024	15.239	10.687	4.359	1.174	20.420
2025	15.903	11.259	3.710	1.094	21.198
Udvikling	2.452	461	-482	-70	-826

Note: Samlet udgift er i 2025-pl.

Tabel 16. Tilgang på unikke personer og tidligere indsats, § 107 midlertidige botilbud, 2023-2025

	Mindre indgribende indsats	Anden botilbudsindsats, krisecenter, herberg mv.	Ingen tidligere indsats eller overgangssag	Total
Ændring fra 2024 til 2025	5	3	5	13
Ændring fra 2023 til 2024	7	2	3	12
Total	12	5	8	25

Kilde: AS2007.

Tabel 17. Afgang på unikke personer og efterfølgende indsats, § 107 midlertidige botilbud, 2023-2025

	Mindre indgribende indsats	Anden botilbudsindsats, krisecenter, herberg mv.	Ingen efterfølgende indsats	Total
Ændring fra 2024 til 2025	0	2	4	6
Ændring fra 2023 til 2024	10	2	7	19
Total	10	4	11	25

Kilde: AS2007.

Længerevarende botilbud § 108

Tabel 18. Sammenligning af gennemsnitspriser på tværs af Syddjurs Kommune, Randers Kommune og BDO's databank for 2024, § 108 længerevarende botilbud.

1.000 kr.	Syddjurs Kommune	Randers Kommune	BDO's Databank
Total	1.515	1.232	1.389
Ekstern	1.600	1.310	1.477
Intern	720	367	1.126

Note: Gennemsnitspriser er i 2024-pl.

Tabel 19. Udvikling i antal helårspersoner, gennemsnitspriser og samlede udgifter 2023-2025, socialområdet i Syddjurs Kommune, § 108 længerevarende botilbud.

	Antal helårspersoner	Gennemsnitspris (1.000 kr.)	Samlet udgift (mio. kr.)
2023	23,6	1.519	35.877
2024	23,8	1.572	37.459
2025	23,0	1.666	38.389
Udvikling	-0,6	147	2.512

Note: Gennemsnitspriser og samlet udgift er i 2025-pl.

Tabel 20. Udvikling i antal helårspersoner fordelt på leverandørtyper, § 108 længerevarende botilbud, 2023-2025.

	Syddjurs Kommune	Region Midt	Øvrige regioner	Øvrige kommuner	Private tilbud
2023	2,6	9,3	3,0	5,0	3,2
2024	2,3	9,0	3,6	5,9	3,0
2025	2,0	7,5	4,0	6,2	3,3
Udvikling	-0,6	-1,8	1,0	1,2	0,1

Tabel 21. Udvikling i gennemsnitspriser fordelt på leverandørtyper, § 108 længerevarende botilbud, 2023-2025.

1.000 kr.	Syddjurs Kommune	Region Midt	Øvrige regioner	Øvrige kommuner	Private tilbud
2023	763	1.187	1.985	2.116	1.793
2024	737	1.231	1.896	1.993	1.656
2025	760	1.371	1.912	2.044	1.618
Udvikling	-3	184	-73	-72	-175

Note: Gennemsnitspriser er i 2025-pl.

Tabel 22. Udvikling i samlede udgifter fordelt på leverandørtyper, § 108 længerevarende botilbud, 2023-2025.

1.000 kr.	Syddjurs Kommune	Region Midt	Øvrige regioner	Øvrige kommuner	Private tilbud
2023	1.999	10.975	5.956	10.581	5.682
2024	1.720	11.076	6.782	11.791	4.968
2025	1.550	10.271	7.646	12.692	5.116
Udvikling	-449	-704	1.690	2.111	-566

Note: Samlet udgift er i 2025-pl.

Tabel 23. Tilgang på unikke personer og tidligere indsats, § 108 længerevarende botilbud, 2023-2025.

	Mindre indgribende indsats	Anden botilbudsindsats, krisecenter, herberg mv.	Ingen tidligere indsats eller overgangssag	Total
Ændring fra 2024 til 2025	3	0	1	4
Ændring fra 2023 til 2024	1	0	0	1
Total	4	0	1	5

Kilde: AS2007.

Tabel 24. Afgang på unikke personer og efterfølgende indsats, § 108 længerevarende botilbud, 2023-2025.

	Mindre indgribende indsats	Anden botilbudsindsats, krisecenter, herberg mv.	Ingen efterfølgende indsats	Total
Ændring fra 2024 til 2025	1	0	0	1
Ændring fra 2023 til 2024	1	0	1	2
Total	2	0	1	3

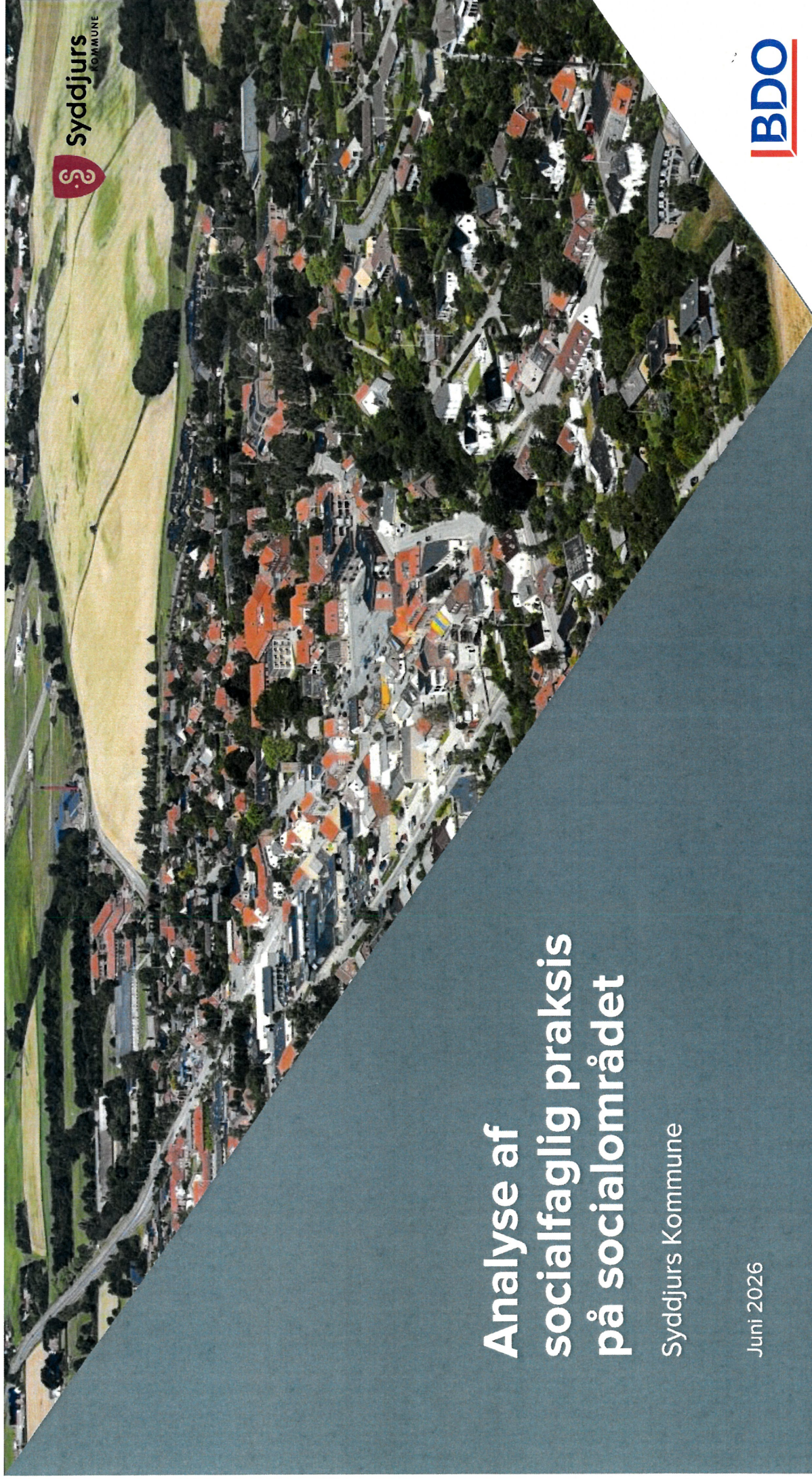
Kilde: AS2007.

Metodiske bemærkninger til datamaterialet

Administrationen bemærker, at de procentuelle stigninger i tabel 1 ikke er direkte sammenlignelige med udviklingen i udgifter pr. 18-66-årig i tabel 2, da der er tale om to forskellige opgørelsesmetoder. I tabel 1 er der foretaget en manuel frasortering af udgifter som henhører til sundheds- og ældreområdet, men som indgår i den regnskabstekniske definition af området tilbud til voksne med særlige behov.

Ud over udgiftsudviklingen i Syddjurs Kommune på botilbudsområdet indeholder tabel 4, 11 og 18 også nøgletal fra BDO's analyse af det specialiserede voksenhandicapområde i Randers Kommune, som er gennemført med udgangspunkt i regnskabstal for 2024. Analysen er offentligt tilgængelig og indeholder blandt andet gennemsnitspriser fra Randers Kommune, men også fra BDO's databank fra andre lignende analyser foretaget i andre kommuner. BDO's Databank indeholder en række andre unavngivne kommuners data på helårspersoner og gennemsnitspriser på samme detaljeringsniveau, som Syddjurs Kommunes data og er derfor sammenlignelige.

Data på udviklingen fra 2023 til 2025 er udarbejdet med udgangspunkt i data fra Syddjurs Kommunes regnskabssystem ØS Indsigt. De steder, hvor udgifter, gennemsnitspriser og helårspersoner opdeles på leverandørtyper, er der anvendt data fra aktivitetssystemet AS2007.



Analyse af socialfaglig praksis på socialområdet

Syddjurs Kommune

Juni 2026

Indhold

Nærværende analyse er udarbejdet af BDO for Syddjurs Kommune i foråret 2026. Analysen undersøger den socialfaglige praksis på socialområdet i et læringsperspektiv med afsæt i en sags gennemgang af 30 borgersager fordelt på midlertidige botilbud, botilbudslignende tilbud, længerevarende botilbud og BPA-ordninger.

Formålet er at tilvejebringe et dybdegående socialfagligt vidensgrundlag, der anviser veje til at løfte den faglige styring, som kan medvirke til at afbøde udgiftspresset på det specialiserede socialområde. Analysen er iværksat som en del af Budget 2026.

Rapporten indledes med en præsentation af baggrund og formål, efterfulgt af et ledelsesresumé med tværgående og indsats-specifikke anbefalinger til løft af den faglige styring. Herefter følger den detaljerede analyse af sags gennemgangen for henholdsvis botilbudsområdet og BPA-sager.

1. Baggrund og formål

Side
3

2. Ledelsesresumé med anbefalinger til løft af den faglige styring

Side
5

3. Analyse for videre anbefalinger til løft af den faglige styring - botilbudsområdet

Side
11

3. Analyse for videre anbefalinger til løft af den faglige styring - BPA-sager

Side
17

1 Baggrund og formål

I dette kapitel præsenteres...

Baggrund og formål

Analyse af socialfaglig praksis på socialområdet i Syddjurs Kommune

Baggrund

Som en del af Budget 2026 besluttede Byrådet i Syddjurs Kommune at iværksætte en analyse af udgiftsudviklingen på socialområdet. Baggrunden er en konstateret stigning i udgifterne, hvor regnskabet for 2025 viste merudgifter på 11,7 mio. kr. i forhold til korrigeret budget. Ligesom mange andre kommuner oplever Syddjurs Kommune, at udgifterne på de specialiserede socialområder vokser hurtigere end øvrige velfærdsområder.

Udgiftspreset er særligt knyttet til midlertidige botilbud (§ 107) og botilbudslignende botilbud (§§ 85 og 105), som kan være begrundet i et højere serviceniveau. Syddjurs Kommune har i forvejen et solidt fundament for den økonomiske styring baseret på helårspersoner (HÅP) og gennemsnitspriser, og ønsker at undersøge muligheder for at styrke den faglige styring af området. Analysen er en del af Syddjurs Kommunes strategiske udvikling af styringen på socialområdet, som bl.a. også har omfattet implementeringen af VUM 2.0 i sagsbehandlingen og, inden det, implementering af aktivitetsbaseret økonomistyring. Dette vidner om en løbende progressiv organisationsudvikling af Syddjurs Kommunes socialområde, som allerede ses fremadrettet bl.a. med etableringen af 10 plejehjemspladser øremærket borgere fra socialområdet frem mod 2031. BDO anbefaler altid at den løbende økonomistyring baseres på en aktivitetsbaseret tilgang med fokus på nøgletallene HÅP og gennemsnitspriser.

På de specialiserede socialområder er økonomisk og socialfaglig styring forbundne kar. En veludviklet økonomistyring er ikke tilstrækkelig til at sikre en bæredygtig økonomi - den socialfaglige styring skal følge med for at understøtte, at driften ikke udhuler budgettet. Det er i valg af indsats, opfølgning, sagsoplysning, og fokus på bestilling, at højere kvalitet i sagsbehandlingen slår igennem i driftsudgifterne, når borgerne visiteres til de rette indsatser, på de rette tilbud til de rette priser.

Formål

Analysens formål er at tilvejebringe et dybdegående socialfagligt vidensgrundlag, der kan anvise veje til at løfte den faglige styring for at afbøde udgiftspreset på socialområdet. Indblikket i sagsbehandlingen på myndighedsområdet er vurderet i forhold til en idealtilstand. Det betyder, at BDO giver et indblik i kvaliteten af sagsbehandlingen målt op imod en tilstand, hvor kvaliteten af sagsbehandlingen er særdeles høj. BDO skal bemærke, at sagsgennemgangen er udarbejdet i et styringsperspektiv, hvor BDO sætter fokus på forbedringspotentialer med henblik på læring.

Borgersagerne er udvalgt ud fra forskellige kriterier, hvor de mest gennemgående er sager, som er omkostningstunge, sager med særlige eksterne leverandører samt nye og gamle sager. Udvælgelsen er foretaget ud fra, hvor det er mest sandsynligt at kunne identificere potentialer i sagsbehandlingen.

Analysen bygger på en socialfaglig gennemgang af 30 borgersager, som er udvalgt af Syddjurs Kommune og fordelt på 4 forskellige sociale indsatser:

- Midlertidige botilbud (§ 107) - 15 sager
- Botilbudslignende botilbud (§§ 85 og 105) - 6 sager
- Længerevarende botilbud (§ 108) - 5 sager
- Borgerstyret personlig assistance, BPA (§ 96) - 4 sager

Den socialfaglige sagsgennemgang identificerer, hvor den faglige styring kan løftes ved at vurdere 30 sager på en række parametre - herunder sagens oplysning, målgruppevurdering, rettidig opfølgning og balancen mellem faglige og økonomiske hensyn. Gennemgangen er derfor fokuseret på de parametre, som er mest relevante for at kunne vurdere den faglige styring for de enkelte indsatsområder. Den systematiske vurdering gør sagsbehandlingskvaliteten målbar, så den kan understøtte analysens anbefalinger.

Ledelsesresumé med anbefalinger til løft af den faglige styring

I dette kapitel præsenteres...

Ledelsesresumé

Tværgående konklusioner og implikationer fra den socialfaglige sagsgennemgang

Den socialfaglige sagsgennemgang af 30 sager på socialområdet tegner et samlet billede af en praksis, hvor de grundlæggende styringsredskaber er til stede, men hvor der samtidig er områder, hvor sagsbehandlingen kan styrkes gennem et øget fokus på systematisk og faglig styring. Gennemgangen peger på en række tværgående mønstre, som har direkte implikationer for Syddjurs Kommunes muligheder for at afbøde udgiftspreset på det specialiserede socialområde.

Samlet vurdering

BDO konstaterer, at kvaliteten af sagsbehandlingen i de 30 gennemgåede sager er højere end det niveau, der ses i andre kommuner. Samtidig ser BDO en positiv udvikling, hvor de nye gennemgåede sager har en højere grad af oplysning end de ældre sager. Dette er tilfredsstillende særligt med det udgangspunkt, at sagerne er udvalgt efter, at der skal være et læringspotentiale. Konklusionerne og anbefalingerne på de følgende sider, skal også ses i dette perspektiv.

Analysen viser, at Syddjurs Kommune har styringsgrundlaget på plads med rettidig opfølgning og målopsætning i en betydelig del af sagerne. Syddjurs Kommune har generelt en hensigtsmæssig tilgang til takstforhandling, og har desuden udviklet en praksis med indhentning af døgnskemaer, som fremstår mere omfattende end BDO ser i andre kommuner.

De afgørende udfordringer ligger i den kvalitative dimension: skriftlige faglige vurderinger, progressionsfokus, tydelige bestillinger og dokumentation af beslutningsgrundlag. Disse fokuspunkter er indbyrdes forbundne: uden faglige vurderinger kan bestillingen ikke blive konkret, uden konkret bestilling kan progression ikke måles, og uden progressionsfokus forlænges dyre forløb unødigt. For særligt midlertidige botilbud ses et antal sager, hvor der ikke er en klar plan for deres forløb og udvikling, hvilket får direkte konsekvenser for udgiftsudviklingen. For at afbøde udgiftspreset anbefales det, at Syddjurs Kommune prioriterer en systematisk styrkelse af den socialfaglige dokumentationspraksis som løftestang for bedre faglig og økonomisk styring af indsatserne.

Flere socialfaglige vurderinger til at kvalificere konkrete bestillinger

Når socialfaglige vurderinger ikke dokumenteres systematisk, bliver beslutningsgrundlaget for visiteringer svagere. Det bliver vanskeligere at vurdere, om den bevilgede indsats er fagligt og økonomisk velbegrunderet, og øger risikoen for, at borgere visiteres uden tilstrækkelig begrundelse, hvilket kan drive unødvendige merudgifter. I 16 af de 26 botilbudssager foretager rådgiverne i mindre grad egne skriftlige socialfaglige vurderinger forud for visitering og bevilling. Oplysninger indhentes fra tilbud, læger og pårørende, men materialet sammenholdes og vurderes ikke systematisk på skrift i alle sager. De nyere sager har dog generelt en højere grad af socialfaglige vurderinger end de ældre sager.

Større muligheder for at skabe sammenhæng mellem behov, bestilling og indsats

Generelt mangler der et styringsmæssigt grundlag for at sikre, at borgerne modtager den rette indsats til den rette pris. I kun halvdelen af de gennemgåede sager foreligger en tydelig bestilling, og i kun 12 af 26 sager kan der identificeres en sammenhæng mellem borgerens behov og den visiterede indsats. I 8 sager har myndighed ikke taget stilling til denne sammenhæng. Det ses endvidere at der foreligger et stort arbejde fra myndigheds side i at få botilbuddene til konkret at beskrive, hvilken indsats borger modtager.

Rettidig opfølgning er udbredt, men fokus på progression skal fylde mere

22 af 26 sager har rettidig opfølgning, hvilket er positivt. Dog er der i over halvdelen af sagerne (14 af 26) slet ikke eller kun i mindre grad fokus på progression og effekt. Det gælder særligt midlertidige botilbud (§ 107), hvor 12 af 15 sager har lavt progressionsfokus. Implikationen er, at opfølgningen risikerer at blive en formalitet uden reel styringseffekt. Dermed forbliver borgerne i dyre tilbud uden dokumenteret udvikling, og indsatsens midlertidige karakter udfordres grundlæggende.

Ledelsesresumé

Tværgående konklusioner og implikationer fra den socialfaglige sagsgennemgang (fortsat)

Potentiale for løft af dokumentationen for faglige og økonomiske hensyn i valg af tilbud

I 15 af 26 sager kan det ikke vurderes, om valget af tilbud er foretaget ud fra faglige og/eller økonomiske hensyn, da dokumentationen er utilstrækkelig. For midlertidige botilbud (§ 107) kan markedet for private botilbud delvist forklare dette. Det er BDO's erfaring, at botilbudsområdet og især det private marked for midlertidige botilbud, har været genstand for et "sælgers marked". Det skal ses på den måde, at kommunernes forsyningsforpligtelse til levering af pladser er større end udbuddet, hvilket udfordrer kommunernes forhandlingssituation og derigennem også prisdannelsen. Denne udfordring ser BDO i stort set alle andre kommuner på nær kommuner, som har et stort antal interne botilbudspladser og derigennem et mindre behov for at købe pladser eksternt. Dette understreger dog behovet for at dokumentere de afvejninger, der ligger til grund for valg af tilbud, også når udbuddet er begrænset. Uden denne dokumentation har beslutningstagere ikke et tilstrækkeligt grundlag for at vurdere, om ressourcerne anvendes hensigtsmæssigt. Det er dog tilfredsstillende, at der i 15 af 26 sager er opsat både overordnede mål og delmål for indsatsen.

Mulighed for forstærket fokus på sager med borgerstyret personlig assistance

Gennemgangen af de 4 BPA-sager (§ 96) afdækker en række styringsudfordringer. I sagerne mangler der tydelige opgavebeskrivelser for hjælperne, hvilket svækker udmålingsgrundlaget, og gør det vanskeligt at vurdere, om den bevilgede hjælp matcher borgerens funktionsniveau. BDO finder, at der ikke er direkte adgang til regnskaber i fagsystemet, som skaber en risiko for, at rådgiverne ikke får det fulde billede med i deres forberedelse til sagsopfølgning. Journaliseringen af regnskaberne sker i et andet system.

I en sag ses det, at myndighedsrådgiver har identificeret en ansættelseskonstruktion, der bærer præg af omgåelse af regler, hvor hjælpere opfordres til at oprette CVR-numre i stedet for at være ansatte. BDO er oplyst om, at Syddjurs Kommune løbende anmelder sager til Arbejdstilsynet og Socialtilsynet. BDO kan derudover konstatere, at Syddjurs Kommune ikke har tilgængelige sanktionsmuligheder ift. denne praksis.

BPA-området udgør dermed et særskilt risikoområde, hvor den myndighedsfaglige styring bør styrkes gennem systematisk gennemgang af ansættelsesforhold, standardiserede opgavebeskrivelser og en mere fast praksis for anvendelse af indhentede regnskaber i opfølgning og vurdering samt, at de er tilgængelige i fagsystemet på myndighedssiden.

For de BPA-sager der har været etableret i nogle år, mangler der oplysninger i bevillingsgrundlaget. Det vil sige at der mangler tydelig beskrivelse af hvilket massivt og sammensat behov for hjælp borger har, og hvorledes disse opgaver fordeles i løbet af dagen. Samtidig kan der i en sag, ud fra oplysningsgrundlaget, være usikkerhed om hvorvidt borger er i stand til at fungere som arbejdsleder.

BDO skal dog bemærke, at BPA-området de senere år, er blevet et fokusområde i langt de fleste kommuner, og at de udfordringer som Syddjurs Kommune har, er på niveau med, hvad BDO ser i tilsvarende kommuner.

Ledelsesresumé

Tværgående anbefalinger til løft af den socialfaglige styring

Anbefalingerne er udarbejdet på baggrund af den socialfaglige sagsgennemgang af 30 borgersager og er kvalificeret med ledelsen på området på centerleder-, chef- og direktørniveau. Anbefalingerne er delt op i tværgående anbefalinger og specifikke anbefalinger ud fra type af indsats.

Tværgående anbefalinger for indsatsområderne

1. Styrk de socialfaglige vurderinger med mere skriftlig dokumentation

Indhentede oplysninger der bidrager til borgers udredning bør systematisk sammenholdes og vurderes på skrift, så beslutningsgrundlaget for visiteringer styrkes og sikrer velbegrundede indsatser både fagligt og økonomisk. I 16 af 26 botilbudssager foretager rådgiverne i mindre grad egne skriftlige socialfaglige vurderinger forud for visitering og bevilling.

2. Skab tydeligere sammenhæng mellem behov, indsats og bestilling

Bestillinger bør konkretiseres med tydelige opgavebeskrivelser, støtteomfang og forventet effekt, så leverandører har et klart mandat og myndighed kan følge op på indsatsens virkning. I halvdelen af sagerne foreligger en tydelig bestilling, og i 12 af 26 sager er der dokumenteret sammenhæng mellem borgerens behov og den visiterede indsats. Døgnskemaer kan bidrage til at afdække, om der er sammenhæng mellem behov og leveret støtte og pleje.

3. Sæt progression og effekt i centrum for opfølgningen

Opfølgningen bør omlægges, så den systematisk vurderer indsatsens virkning og borgerens udvikling og ikke kun konstaterer den aktuelle situation. Særligt for

midlertidige botilbud (§ 107) er der behov for en skærpet praksis. 22 af 26 sager har rettidig opfølgning, men i 14 af 26 sager er der slet ikke eller kun i mindre grad fokus på progression og effekt, og 12 af 15 § 107-sager har lavt progressionsfokus.

4. Fast og ensartet procedure for håndtering af ikke fyldestående oplysninger fra botilbud ifm. status og opfølgning

Der bør udarbejdes en plan for, hvordan Syddjurs Kommune håndterer ikke fyldestående oplysninger fra botilbuddene ved status og opfølgninger. Planen bør som minimum indeholde en tidsramme, eskaleringstrin og kvalitetskriterier for oplysninger. Ved en struktureret arbejdsgang sikres både retssikkerhed, ensartet praksis og en robust faglig og økonomisk vurdering.

5. Gå tættere på borgers aktiviteter ved gennemgang af døgnskemaer

Døgnskemaer bør ikke blot indhentes, men vurderes aktivt med henblik på at identificere, om den bevilgede støtte er hensigtsmæssigt tilrettelagt. Sagsgennemgangen har afdækket eksempler på uhensigtsmæssig tidsanvendelse i den leverede støtte, som kan adresseres ved en mere undersøgende gennemgang.

6. Dokumentér faglige og økonomiske hensyn ved valg af indsats

I et marked med begrænset udbud af pladser, som det ses for § 107-tilbud, bør de afvejninger, der ligger til grund for valg af tilbud, dokumenteres systematisk. I 15 af 26 sager kan det ikke vurderes, om valget af indsats er foretaget ud fra faglige og/eller økonomiske hensyn, da dokumentationen er utilstrækkelig.

Ledelsesresumé

Tværgående og indsatssspecifikke anbefalinger til løft af den socialfaglige styring

7. Højere grad af afvejning mellem borgernes pleje- og omsorgsbehov og socialpædagogiske støttebehov

For nogle borgere kan det aktuelle støttebehov have karakter af pleje og omsorg snarere end socialpædagogisk indsats. En systematisk vurdering heraf kan åbne for mere hensigtsmæssige og omkostningseffektive indsatser og sikre, at borgerne modtager den rette form for støtte i rette tid. En større sammenhæng mellem opgave og borgers støttebehov er ikke kun til gavn for borgeren, men også for medarbejdermotivation.

Midlertidige botilbud (§ 107)

8. Tidsafgræns mål og forløb - og italesæt varighed fra start

Den midlertidige karakter bør afspejles i sagsbehandlingen med klare tidsrammer for mål og forløb. Allerede ved visitering bør borgerens udviklingsretning og forventede varighed italesættes, så der skabes et aktivt styringsgrundlag. Sags gennemgangen viser eksempler på borgere, der har været i midlertidigt botilbud i flere år uden en klar plan for det videre forløb.

9. Udarbejd klare planer for borgere med aktivt misbrug

For borgere med aktivt stofmisbrug bør der udarbejdes konkrete handleplaner med tydelige progressionsmål, og det bør løbende vurderes, om det aktuelle tilbud understøtter borgerens udvikling. Der er identificeret en gruppe borgere med aktivt misbrug, der opholder sig på tilbud uden en klar plan for udvikling.

Botilbudslignende og længerevarende botilbud (§§ 85/105 og 108)

10. Styrk bestillinger og progressionsfokus for længerevarende tilbud

Selv for borgere i længerevarende tilbud bør der opsættes klare mål og løbende vurderes, om indsatsen fortsat matcher borgerens behov. For botilbudslignende tilbud er praksis generelt bedre, men der ses fortsat et potentiale for øget progressionsfokus. For 4 af 5 sager på længerevarende botilbud foreligger der ikke en tydelig bestilling af indsats.

Ledelsesresumé

Indsatsspecifikke anbefalinger til løft af den socialfaglige styring

BPA-ordninger (§ 96)

11. Iværksæt en samlet revurdering af BPA-ordningerne

Kommunen bør iværksætte en samlet revurdering med inddragelse af relevant faglig ekspertise, herunder ergoterapeut, med henblik på en kvalificeret vurdering af borgernes funktionsniveau og støttebehov.

12. Standardiser opgavebeskrivelser og styrk udmålingsgrundlaget

Standardiserede skemaer bør udarbejdes, så udmålingsgrundlaget bliver transparent og efterprøveligt. Der mangler tydelige beskrivelser af hjælpernes opgaver, omfang og tidsforbrug.

13. Etabler fast praksis for regnskabsindhentning og økonomisk tilsyn

Myndighed bør systematisk indhente og gennemgå budgetter og regnskaber som led i den løbende opfølgning. I flere sager mangler adgang til regnskaber i myndigheds fagsystem, hvilket svækker den økonomiske styring og forberedelsen forud for opfølgning med ordningen.

14. Adressér ansættelseskonstruktioner der bærer præg af omgåelse af arbejdsretlige regler

Kommunen bør gennemgå ansættelsesforholdene i samtlige BPA-sager for at sikre lovmedholdelighed og imødegå risiko for omgåelse af arbejdsretlige regler såsom hviletidsbestemmelser. Der er identificeret konstruktioner, hvor hjælpere opfordres til at

oprette CVR-numre frem for at være ansatte.

15. Styrket fokus på dokumentation

Der bør foretages en systematisk behovsafdækning hvor der foreligger en samlet og opdateret beskrivelse af borgerens behov, herunder:

- personlig pleje,
- praktisk hjælp,
- ledsagelse og deltagelse i aktiviteter,
- overvågning og andre særlige behov

Desuden kan der med fordel stilles følgende krav til dokumentation hvor følgende med fordel skal fremgå:

- Behovene skal være konkretiseret og tidsfastsat
- Der bør anvendes døgn-/ugebeskrivelser eller funktionsvurderinger
- Der skal være sammenhæng mellem behovsbeskrivelse og timeudmåling

Analyse for videre anbefalinger til løft af den faglige styring

I dette kapitel præsenteres...

Introduktion til analyse

Beskrivelse af sagsgennemgang og sagsudvælgelse

Socialfaglig sagsgennemgang

Formålet med en socialfaglig sagsgennemgang er at identificere, hvor kvaliteten af den faglige styring kan løftes med en fokuseret gennemgang ud fra indsatsområdet. Ved en fokuseret gennemgang tages der hensyn til, hvilke problemstillinger der særligt retter sig mod sagsbehandlingen ift. at løfte den faglige styring. Det kan fx være en vurdering af indsatslængden for en borger visiteret til et midlertidigt botilbud, hvor der ikke har været rettidig opfølgning.

I den socialfaglige sagsgennemgang har BDO gennemgået 30 borgersager for Syddjurs Kommune på socialområdet. Indsatsområderne dækker midlertidige botilbud (§ 107), botilbudslignende tilbud (§§ 105 og 85), længerevarende botilbud (§ 108) og BPA-ordninger (§ 96). Antallet af sager er fastlagt med henblik på at muliggøre generelle konklusioner om de udvalgte sagstyper, uden at samtlige sager inden for hvert indsatsområde er gennemgået.

Den fokuserede sagsgennemgang står ikke alene og derfor vil der også være et generelt fokus på kvaliteten såsom sagsens oplysning, målgruppevurdering og balance mellem faglige og økonomiske hensyn i valg af indsats. Ved at vurdere sagerne på samme parametre er det muligt at gøre sagsbehandlingskvaliteten målbar, når der gennemgås 30 sager. Den kvantitative opgørelse vil medvirke til at understøtte analysens anbefalinger og gøre sagsgennemgangens kvalitative vurderinger målbare.

For BPA-ordninger gælder der lidt andre styringsmekanismer end på botilbudsområdet, hvorfor sagerne er analyseret i et særskilt afsnit. Det kan fx være, om borgeren er egnet til at være arbejdsleder. Opdelingen sker med henblik på samlet at kunne sige mest muligt om sagsbehandlingen for hhv. borgere i botilbud og borgere, som har en BPA-ordning.

Note: Procentdelen af sagerne som er angivet på denne og næste side er beregnet med udgangspunkt i antal unikke personer pr. februar 2026 i Syddjurs Kommune på de pågældende indsatsområder.

Sagsudvælgelse

Syddjurs Kommune har selv bestemt antallet af sager i sagsgennemgangen, og hvordan sagsfordelingen skulle være mellem de forskellige indsatsområder. Sagsfordelingen fremgår af tabellen med en beskrivelse af, hvad udvælgelseskriterierne overordnet har været for sagerne på hvert indsatsområde. For sagsudvælgelsen gælder det generelt, at sagerne ikke er udtaget for at udgøre et repræsentativt udsnit af borgersagerne på de enkelte indsatsområder. Selektionen beror i højere grad på sager, hvor der er et stort potentiale for at kunne løfte den faglige styring. Derfor vil de udvalgte sager typisk være dyrere, have eksterne leverandører og særlige individuelle karakteristika. BDO vurderer, at sagsantallet dog stadig er højt nok til at kunne identificere generelle betragtninger om sagsbehandlingen på de enkelte indsatsområder og på tværs.

15 af sagerne er fra borgere på midlertidige botilbud, som svarer til ca. 25 %* af sagerne i Syddjurs Kommune på indsatsområdet. Sagerne er typisk dyrere, har i 60 % af tilfældene privat leverandør og er en blanding af nye og længerevarende sager. →

Tabel: Sagsfordeling og udvælgelseskriterier for socialfaglig sagsgennemgang

	Midlertidige botilbud (§ 107)	Længerevarende botilbud (§ 108)	Botilbudslignende tilbud (§§ 105 og 85)	BPA (§ 96)
Antal sager (n = 30)	15	5	6	4
Udvælgelses- kriterier	Omkostningstunge sager Leverandørtipe: Regionale og private tilbud Nye og gamle sager			Særlige for hver sag Nye og gamle sager

Analyse af den socialfaglige sagsgennemgang

5 af sagerne er fra borgere på længerevarende botilbud, mens 6 af sagerne omhandler botilbudslignende tilbud. For begge sagstyper gælder det, at sagerne typisk er omkostningstunge, leverandørerne er primært regionale, private eller specifikke tilbud. De 6 sager på botilbudslignende tilbud udgør ca. 5 % af sagerne på indsatsområdet.

De 4 BPA-sager udgør 33 % af sagerne i Syddjurs Kommune og er udvalgt pba. særlige forhold ved hver sag. Derudover er der både udvalgt nye og gamle sager.

Analyse af den socialfaglige sagsgennemgang

På de følgende sider analyseres den socialfaglige sagsgennemgang med udgangspunkt i det skriftlige materiale, som fremgår af de 30 sager. Sagsgennemgangen er gennemført ved en fjernadgang til Syddjurs Kommunes fagsystem i Socialcentret. Hver sag er blevet bedømt på en række parametre, som BDO efterfølgende har kvantificeret i figurer, som præsenteres gennem analysen. Parametrene dækker bl.a. faglig praksis og styring, socialfaglige vurderinger og sammenhæng mellem den visiterede støtte, leverede støtte og økonomien. En socialfaglig vurdering defineres som en helhedsorienteret analyse af en borgers ressourcer, udfordringer og livssituation, som danner grundlag for faglige beslutninger om indsats og støtte.

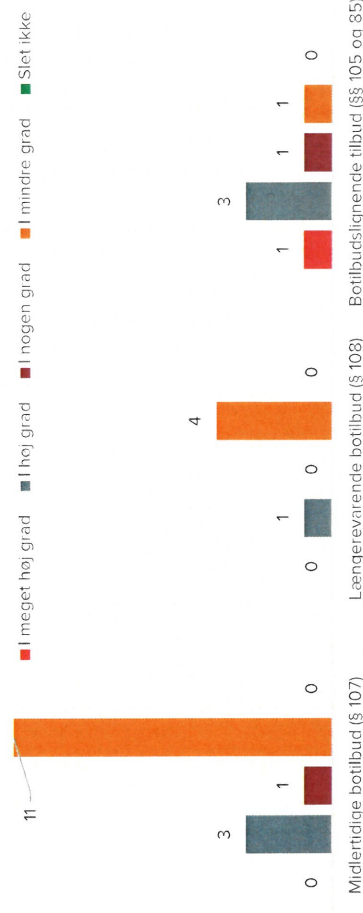
Udover parameterstyringen er hver sag blevet vurderet individuelt i en samlet fil, som Syddjurs Kommune i forbindelse med afrapporteringen har modtaget til den fremadrettede sagsbehandling. I denne rapport vil vurderingerne på de enkelte parametre fra filen fremgå i analysedelen.

Sagerne vedrørende BPA-ordninger præsenteres særskilt i analysen uden figurer grundet det lave antal. Derfor vil analysens figurer fremgå med en vurdering af de 26 botilbudssager opdelt på hver indsatsområde hhv. midlertidigt, botilbudslignende og længerevarende botilbud.

Graden af skriftlige socialfaglige vurderinger*

Den første figur i analysen viser i hvilken grad, at der fremgår socialfaglige vurderinger for

Figur 1: I hvilken grad fremgår der skriftlige socialfaglige vurderinger (n = 26)



sagerne vedrørende borgere på botilbud. Generelt er der få socialfaglige vurderinger i sagerne for de midlertidige og længerevarende botilbud. Sagerne er overordnet tilstrækkeligt oplyst med oplysninger fra fx tilbud, læger eller pårørende, men i 16 af de 26 sager foretager rådgiverne i mindre grad egne vurderinger af det samlede materiale for borgerne forud for en visitering og bevilling.

Overordnet er der positive kvaliteter i sagsbehandlingen, men der er et vigtigt forbedringspotentiale i forhold til de socialfaglige vurderinger. Sagerne er udvalgt med fokus på læringspotentiale, og de nyere sager viser allerede en højere grad af socialfaglige vurderinger end de ældre. Den lave grad af socialfaglige vurderinger kan derfor ikke alene afgøre kvaliteten af sagsbehandlingen.

BDO kan ikke udelukke, at rådgivere rent faktisk foretager socialfaglige vurderinger, og dermed forholder sig til udtalelser fra forskellige parter, selvom de ikke skrives ned. Af de udvalgte sager dokumenteres de socialfaglige vurderinger dog i mindre grad på skrift i fagsystemet.

Analyse af den socialfaglige sags gennemgang

Foreligger der en tydelig bestilling af indsats?

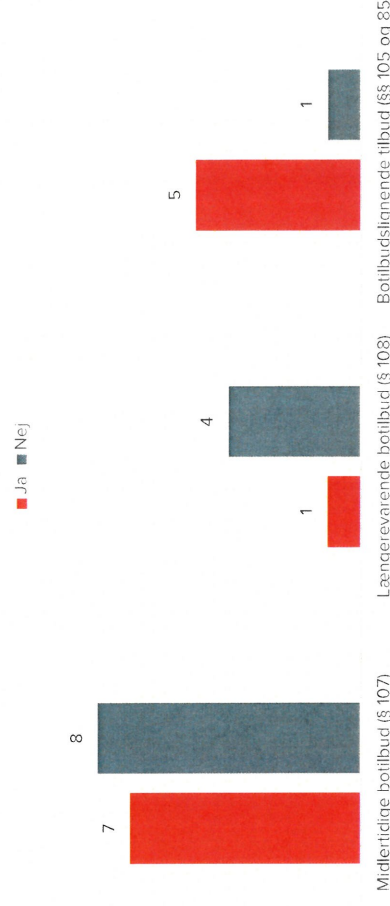
I halvdelen af sagerne foreligger der en tydelig bestilling af indsats, hvilket er tilfredsstillende, men indebærer også potentiale for forbedring. I over halvdelen af sagerne på midlertidige botilbud og for 4 ud af 5 sager på de længerevarende botilbud foreligger der ikke en tydelig bestilling af indsats. I en sag ses en handleplan sendt som bestilling, hvor det langsigtede mål er, at borger vedligeholder nuværende funktionsniveau, mindsker misbruget og opholder sig så meget som muligt på botilbuddet. I flere af sagerne er bestillingen ikke konkret nok ift. hvad borger har brug for støtte til og i hvilket omfang. I stedet bliver det overordnede bestillinger, såsom at "borger skal være herre i sit eget liv" uden yderligere uddybning af, hvad udfordringen er, og hvad leverandøren konkret skal gøre.

Har myndighed vurderet om der er sammenhæng mellem borgerens behov og den indsats borgeren er visiteret til?

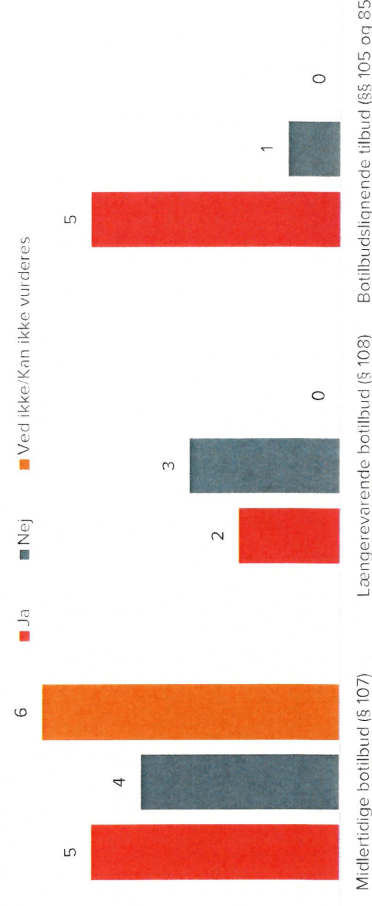
I 12 ud af 26 sager, som BDO har gennemgået, kan BDO identificere en sammenhæng mellem borgerens behov og den visiterede indsats hvilket er overvejende positivt. I mere end halvdelen af sagerne har myndighed ikke vurderet, om der er sammenhæng mellem borgerens behov og den indsats, som borgeren er visiteret til. I 8 tilfælde har myndighed ikke taget stilling til, om der er sammenhæng mellem indsatsen og borgerens konkrete støttebehov. I 6 af sagerne kan det ikke vurderes. BDO har fx gennemgået en sag, hvor en ældre borger har været i et midlertidigt botilbud siden 2017, hvor indsatsen kostede ca. 1,9 mio. kr. i 2025.

I flere sager mangler der en konkret årsag til visitation eller valg af specifikke tilbud. Det beskrives ikke, hvorfor de er visiteret til det pågældende tilbud på den pågældende takst. For sagerne på de midlertidige botilbud drejer det sig i høj grad om borgere med et aktivt misbrug. I en af sagerne har borgeren negativ progression, hvor der ikke tages stilling til, om borger profiterer af tilbuddet. I en enkelt af misbrugssagerne er der dog ifølge myndighed sammenhæng mellem borgerens behov og den nærværende indsats. For de udvalgte sager, gælder det dog, at der er en gruppe af borgere på midlertidige botilbud med et aktivt stofmisbrug, hvor der ikke er en klar plan for deres forløb og udvikling.

Figur 2: Foreligger der en tydelig bestilling af indsats? (n = 26)



Figur 3: Har myndighed vurderet om der er sammenhæng mellem borgerens behov og den indsats borgeren er visiteret til? (n = 26)



Analyse af den socialfaglige sagsgennemgang

Rettidig opfølgning i sager

I 22 af 26 sager foretages der rettidig opfølgning, hvilket overordnet er positivt. At foretage opfølgning rettidigt er vigtigt for, at den indsats som Syddjurs Kommune betaler for også stemmer overens med borgerens støttebehov. 3 af de 4 sager hvor der ikke er foretaget rettidig opfølgning er alle ældre sager, mens den ene er en nyere sag på længerevarende botilbud, hvor sagen ellers er tilstrækkelig oplyst.

Fokus på progression og effekt i opfølgning

Syddjurs Kommune formår i de fleste tilfælde at følge op på sagerne rettidigt, men i for få tilfælde er der fokus på progression og effekt i opfølgningen. Sagsgennemgangen viser, at der slet ikke eller i mindre grad er fokus på progression og effekt i over halvdelen af sagerne. I 6 af sagerne er der slet ikke fokus på indsatsens virkning, mens der er en mindre grad af fokus i 8 af sagerne.

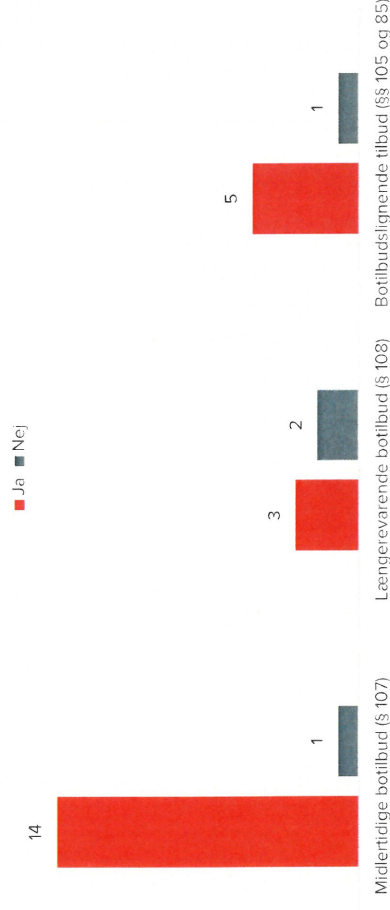
De 14 sager med lav grad af fokus på progression og effekt dækker både nye og gamle sager, men udgøres primært af borgere i midlertidige botilbud. Flere af sagerne dækker borgere med aktivt misbrug, som også opholder sig på tilbud, hvor de kan misbruge. For en borger dokumenteres tilmed en negativ progression, som bl.a. tilskrives valget af tilbud.

De tre § 107-sager, hvor der i høj grad er fokus på progression og effekt er alle kendetegnet ved, at de også har en høj grad af socialfaglige vurderinger og generelt er bedre oplyste sager end de resterende § 107-sager.

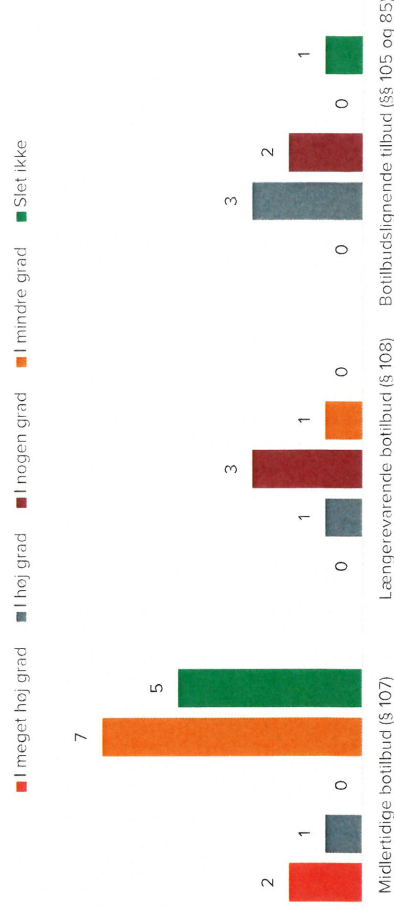
For borgere i længerevarende og botilbudslignende tilbud er der generelt et større fokus på progression og effekt, men der ses et potentiale i at have et endnu større fokus.

Særligt de ældre sager har karakter af at mangle fokus på progression og effekt i opfølgningen. BDO ser ofte i andre kommuner, at der generelt er manglende opmærksomhed på progression i ældre sager, da dette historisk har været et mindre fokusområde i sagsbehandlingen. På trods af at visiteringen skete for år tilbage, bør man fortsat have fokus på progression i indsatsen i dag.

Figur 4: Er der foretaget rettidig opfølgning i sagen? (n = 26)



Figur 5: Er der fokus på progression og effekt i opfølgning? (n = 26)

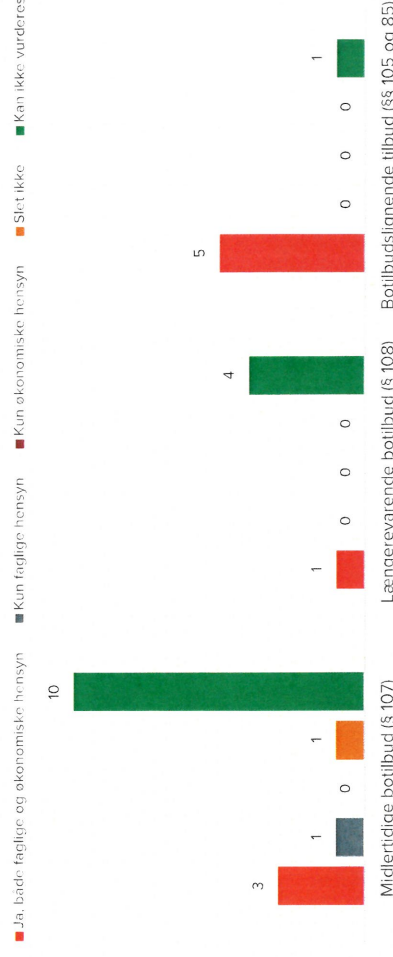


Analyse af den socialfaglige sagsgennemgang

Økonomisk og faglige hensyn i valg af tilbud

I 15 ud af 26 sager er det ikke muligt at vurdere, om valget af tilbud er truffet på baggrund af faglige og/eller økonomiske hensyn. Dette skyldes, at der i disse sager ikke foreligger tilstrækkelig skriftlig dokumentation for grundlaget for visitation til det konkrete tilbud for den enkelte borger. I enkelte sager ses det, at myndigheden retter henvendelse til flere botilbud i forbindelse med afdækning af relevante tilbud. Materialet peger samtidig på, at der kan være udfordringer med at finde egnede tilbud med ledig kapacitet. Generelt fremgår de faglige vurderinger, der ligger til grund for visitationsprocessen, ikke systematisk af sagens dokumentation.

Figur 6: Er valg af tilbud foretaget ud fra økonomiske og faglige hensyn? (n = 26)

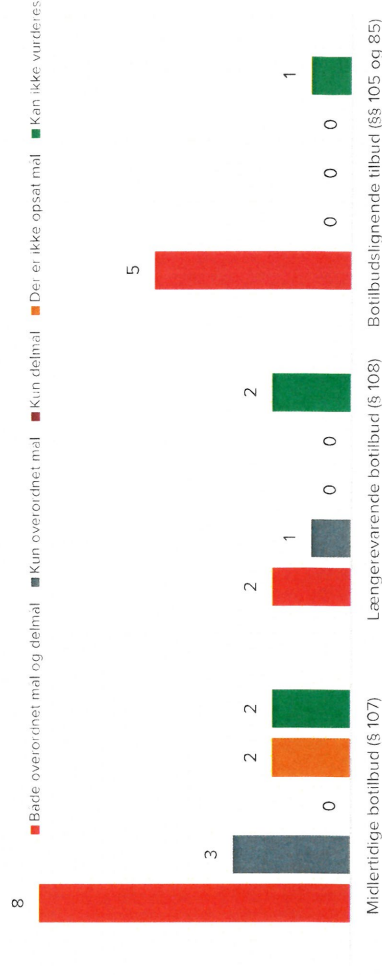


Er der opsat et overordnet mål og delmål for indsatsen?

BDO finder, at der i 15 af sagerne både er opsat overordnede mål og delmål, hvilket er positivt. De 15 sager er en blanding af nye og gamle sager og dækker både sager, som er tilstrækkeligt oplyst og sager, som ikke er.

I 4 af sagerne er der kun sat overordnede mål, mens der i to tilfælde slet ikke er opsat mål. I 6 tilfælde kan det ikke vurderes.

Figur 7: Er der opsat et overordnet mål og delmål (SMART-mål) for indsatsen? (n = 26)



Analyse af den socialfaglige sagsgennemgang for BPA-sager

Sagsgennemgangen af de 4 BPA-sager, som Syddjurs Kommune har udvalgt, tegner et billede af en ordning, hvor den myndighedsfaglige styring på flere centrale parametre er utilstrækkelig. Sagerne er udvalgt på baggrund af særlige forhold ved hver enkelt sag og omfatter både nyere og ældre bevillinger, hvilket giver et nuanceret grundlag for at vurdere den sagsbehandlingsmæssige praksis over tid. I de 4 sager fremgår der tydelige mønstre, som peger på potentialer i den faglige styring i kommunens forvaltning af BPA-ordningen efter servicelovens § 96.

Mere klarhed om hjælpernes opgaver og udmåling

Et gennemgående fund på tværs af sagerne er, at der ikke foreligger en tydelig og konkret beskrivelse af, hvilke opgaver hjælperne skal varetage. Uklarheden omkring hjælpernes arbejdsopgaver gør det vanskeligt for myndighed at foretage en kvalificeret vurdering af borgerens reelle støttebehov og den deraf følgende udmåling af timer. Uden en præcis opgavebeskrivelse er det ikke muligt at vurdere, om den bevilgede hjælp matcher borgerens funktionsniveau, eller om der sker en over- eller undervurdering. Denne mangel udgør en væsentlig styringsmæssig udfordring, da det begrænser muligheden for at foretage meningsfulde opfølgninger og revurderinger af ordningen. Der bør udarbejdes standardiserede skemaer, som specificerer hjælpernes konkrete opgaver, omfang og tidsforbrug, så grundlaget for udmålingen bliver transparent og efterprøveligt.

Adgang til regnskab i fagsystem

Sagsgennemgangen viser, at der i flere af sagerne mangler adgang til regnskaber i tilknytning til BPA-ordningen i fagsystemet, selvom at der udarbejdes regnskaber for alle sagerne. Syddjurs Kommune har følgende praksis, hvor opgaven er delt mellem sekretariat og Socialcenter: Både socialrådgiver og medarbejder i sekretariatet deltager i opfølgningsmøder med BPA-borger, hvor regnskabet indgår fx til vikarforbrug og

arbejdsforhold. Ved årsregnskabsafslutning er rådgiver inde over i forhold til om den aktuelle bevilling og regnskab stemmer overens eller skal justeres.

Denne praksis gør det vanskeligt at vurdere, om der er afsat midler til nødvendig oplæring af hjælpere og til arbejds giveradministration, samt om det samlede tilskud er beregnet korrekt i henhold til Udmålingsbekendtgørelsen. Fraværet af økonomisk dokumentation svækker myndighedens mulighed for at udøve effektivt tilsyn med ordningen og vanskeliggør en vurdering af, om de bevilgede midler anvendes i overensstemmelse med formålet. Dette gør sig fx gældende for rådgiver, når de forbereder sagsbehandlingen og ikke har adgang til den information regnskab giver udover økonomi såsom sygefravær og medarbejderomsætning.

Ansættelsesforhold

I en af de gennemgåede sager er det konstateret, at hjælperne i BPA-ordningen er blevet opfordret til at oprette CVR-numre og dermed fungere som selvstændige erhvervsdrivende frem for ansatte. Denne konstruktion bærer præg af forsøg på omgåelse af arbejdsretlige regler, idet den reelt omgår gældende arbejdstidsregler og hviletidsbestemmelser samt forringer medarbejdernes ansættelsesvilkår. BDO kan bekræfte, at Syddjurs Kommune løbende anmelder og genanmelder sager til Arbejdstilsynet og Socialtilsynet. Som kommune er man dog udfordret af ikke at have effektive sanktionsmuligheder ifm. denne praksis.

Det er myndighedens ansvar at føre tilsyn med, at tilskuddet til borgerstyret personlig assistance administreres i overensstemmelse med lovgivningen. Tilsynet omfatter særligt vurdering af, om borgeren kan varetage arbejdslederrollen, samt om regnskabet kan afstemmes med udmålingen. Den konkrete sag illustrerer, at Syddjurs Kommune lever op til tilsynsforpligtelsen, men at kommunens handlemuligheder er begrænsede til anmeldelser ved konstaterede regelbrud.

03-06-2026

Sagsnr.: 25/27522

Kontaktperson:

Rasmus Hjorth Iversen

Sekretariat for Job og Velfærd

Handleplan for anbefalinger til den socialfaglige praksis på socialområdet

Tværgående anbefalinger for indsatsområderne			
Nr.	Anbefaling fra BDO	Anbefalingens ordlyd	Administrationens plan for arbejde med anbefalingen
1.	Styrk de socialfaglige vurderinger ved mere skriftlig dokumentation	Indhentede oplysninger der bidrager til borgers udredning bør systematisk sammenholdes og vurderes på skrift, så beslutningsgrundlaget for visiteringer styrkes og sikrer velbegrundede indsatser både fagligt og økonomisk. I 16 af 26 botilbudssager foretager rådgiverne i mindre grad egne skriftlige socialfaglige vurderinger forud for visitering og bevilling.	Der iværksættes et kompetenceudviklingsforløb i Socialcentret med fokus på en systematisk styrkelse af den socialfaglige dokumentationspraksis. I forhold til denne anbefaling vil fokus være på at styrke og dokumentere de faglige vurderinger, der foretages på baggrund af materialet, som indhentes i forbindelse med borgers udredning. Formålet er både at styrke den aktive og kritiske stillingtagen til indhentede oplysninger, men også at etablere en tydelig arbejdsgang og skabelon for hvordan de faglige vurderinger dokumenteres.
Tidsplan			Tilrettelæggelsen af kompetenceudviklingsforløbet finder sted i 3. kvartal 2026. Kompetenceudviklingsforløbet afvikles i 4. kvartal 2026 med afslutning i 1. kvartal 2027. Implementeringen af de nye arbejds gange vil finde sted fra og med 1. kvartal 2027.

Sekretariat for Job og Velfærd

Hovednummer

Tlf.: 87 53 50 00

syddjurs@syddjurs.dk

www.syddjurs.dk

Postadresse

Lundbergsvej 2

8400 Ebeltoft

Tværgående anbefalinger for indsatsområderne				
Nr.	Anbefaling fra BDO	Anbefalingens ordlyd	Administrationens plan for arbejde med anbefalingen	Tidsplan
			Arbejdet med at styrke de aktive faglige vurderinger vil være et løbende opmærksomhedspunkt, som skal udvikles i forbindelse med kommende udredninger.	
2.	Skab tydeligere sammenhæng mellem behov, bestilling og indsats	Bestillinger bør konkretiseres med tydelige opgavebeskrivelser, støtteomfang og forventet effekt, så leverandører har et klart mandat og myndighed kan følge op på indsatsens virkning. I halvdelen af sagerne foreligger en tydelig bestilling, og i 12 af 26 sager er der dokumenteret sammenhæng mellem borgerens behov og den visiterede indsats. Døgnskemaer kan bidrage til at afdække, om der er sammenhæng mellem behov og leveret støtte og pleje.	Socialcentret har allerede i dag en praksis med anvendelse af døgnskemaer i forhold til nye indsatser, både til interne og eksterne leverandører. Administrationen vil undersøge, om døgnskemaets udformning kan optimeres og søge inspiration i netværk og lignende. Administrationen vil sætte fokus på, at alle bestillinger fremadrettet skal indeholde succeskriterier og forventninger til progression, for på den måde at skabe tydelighed om indsatsens virkning. For så vidt angår allerede igangværende indsatser vil bestillingerne blive gennemgået i forbindelse med at der foretages opfølgning i sagerne.	Implementeringen af succeskriterier og forventninger til progression ved nye indsatser vil blive implementeret inden udgangen af 4. kvartal 2026. Eksisterende indsatser bestillinger vil blive gennemgået ved opfølgning som finder sted mindst én gang årligt. Alle indsatser med bestillinger vil derfor som udgangspunkt være gennemgået i løbet af 2027.
3.	Sæt progression og effekt i centrum for opfølgningen	Opfølgningen bør omlægges, så den systematisk vurderer indsatsens virkning og borgerens udvikling og ikke kun	Administrationens plan for at arbejde med denne anbefaling punkt er den samme som er angivet ved anbefaling 2 ovenfor.	Eksisterende indsatser bestillinger vil blive gennemgået i forbindelse

Tværgående anbefalinger for indsatsområderne				
Nr.	Anbefaling fra BDO	Anbefalingens ordlyd	Administrationens plan for arbejde med anbefalingen	Tidsplan
		konstaterer den aktuelle situation. Særligt for midlertidige botilbud (§107) er der behov for en skærpet praksis. 22 af 26 sager har rettidig opfølgning, men i 14 af 26 sager er der slet ikke eller kun i mindre grad fokus på progression og effekt, og 12 af 15 §107-sager har lavt progressionsfokus.	Opfølgningen på hver rådgivers sagsstamme er tilrettelagt i en årsplan, der sikrer en jævn fordeling af opfølgningerne ud over året.	med opfølgning som finder sted mindst en gang årligt. Alle indsatser med bestillinger vil derfor være gennemgået ved udgangen af 2027.
4.	Fast og ensartet procedure for håndtering af ikke-fuldstgørende oplysninger fra botilbud ifm. status og opfølgning	Der bør udarbejdes en plan for, hvordan Syddjurs Kommune håndterer ikke-fuldstgørende oplysninger fra botilbuddene ved status og opfølgning. Planen bør som minimum indeholde en tidsramme, eskaleringstrin og kvalitetskriterier for oplysninger. Ved en struktureret arbejdsgang sikres både retssikkerhed, ensartet praksis og en robust faglig og økonomisk vurdering.	Socialcentret har i dag en eskalationstrappe, som anvendes, når samarbejdet med leverandører bliver udfordret. Denne vil blive genbesøgt for at tage højde for elementerne i BDO's anbefaling, ligesom den socialfaglige forhandlers rolle vil blive tydeliggjort. Den opdaterede eskalationstrappe vil blive drøftet på et personalemøde.	Genbesøget gennemføres i 3. kvartal 2026.
5.	Gå tættere på borgers aktiviteter ved gennemgang af døgnskemaer	Døgnskemaer bør ikke blot indhentes, men vurderes aktivt med henblik på at identificere, om den bevilgede støtte er hensigtsmæssigt tilrettelagt. Sags gennemgangen har afdækket	Som en del af Budget 2026 har socialområdet og familieområdet sammen ansat en socialfaglig forhandler, som bidrager til en styrket forhandlingskompetence på begge områder	Den ændrede arbejdsgang for døgnskemaer præsenteres for medarbejderne inden udgangen af 2. kvartal 2026 og forventes implementeret

Tværgående anbefalinger for indsatsområderne				
Nr.	Anbefaling fra BDO	Anbefalingens ordlyd	Administrationens plan for arbejde med anbefalingen	Tidsplan
		eksempler på uhensigtsmæssig tidsanvendelse i den leverede støtte, som kan adresseres ved en mere undersøgende gennemgang.	og som medfører et øget fokus på systematisk forhandling af nye indsatser til børn, unge og voksne. I naturlig forlængelse heraf vil der blive etableret en arbejdsgang, hvor alle modtagne døgnskemaer gennemgås af rådgiver sammen med den socialfaglige forhandler og den faglige koordinator.	inden udgangen af 3. kvartal 2026.
6.	Dokumentér faglige og økonomiske hensyn ved valg af indsats.	I et marked med begrænset udbud af pladser, som det ses for §107-tilbud, bør de afvejninger, der ligger til grund for valg af tilbud, dokumenteres systematisk. I 15 af 26 sager kan det ikke vurderes, om valget af indsats er foretaget ud fra faglige og/eller økonomiske hensyn, da dokumentationen er utilstrækkelig.	Der iværksættes et kompetenceudviklingsforløb i Socialcentret med fokus på en systematisk styrkelse af den socialfaglige dokumentationspraksis. I forhold til denne anbefaling vil fokus være på at tilvejebringe de nødvendige socialfaglige vurderinger forud for visitation, som kan indgå i arbejdet med at finde det rigtige tilbud. Den socialfaglige forhandler er allerede i dag involveret i processen omkring valg af tilbud. Som en del af denne arbejdsgang vil skriftlig dokumentation af de hensyn, som ligger til grund for valg af tilbud, blive tilføjet.	Tilrettelæggelsen af kompetenceudviklingsforløbet finder sted i 3. kvartal 2026. Kompetenceudviklingsforløbet afvikles i 4. kvartal 2026 med afslutning i 1. kvartal 2027. Implementering af de nye arbejds gange vil finde sted fra og med 1. kvartal 2027.

Tværgående anbefalinger for indsatsområderne				
Nr.	Anbefaling fra BDO	Anbefalingens ordlyd	Administrationens plan for arbejde med anbefalingen	Tidsplan
7.	Højere grad af afvejning mellem borgeres pleje- og omsorgsbehov og socialpædagogiske støttebehov	For nogle borgere kan det aktuelle støttebehov have karakter af pleje og omsorg snarere end socialpædagogisk indsats. En systematisk vurdering heraf kan åbne for mere hensigtsmæssige og omkostningseffektive indsatser og sikre, at borgerne modtager den rette form for støtte i rette tid. En større sammenhæng mellem opgave og borgers støttebehov er ikke kun til gavn for borgeren, men også for medarbejdermotivation.	På lang sigt er der kapacitet til at håndtere overgangen fra specialpædagogisk til plejekrævende støtte. Syddjurs Kommune har besluttet at opføre 50 plejeboliger i Ringparken i Ryomgård, hvoraf 10 boliger anvendes til borgere fra socialområdet. På kort sigt skal Administrationens muligheder for at handle på anbefalingen ses i sammenhæng med mulighederne for at have adgang til mere hensigtsmæssige og omkostningseffektive indsatser, med fokus på pleje og omsorg frem for socialpædagogisk støtte.	Plejeboligerne i Ringparken forventes at stå klar til indflytning i 2031.

Anbefalinger målrettet midlertidige botilbud (§ 107)				
Nr.	Anbefaling fra BDO	Anbefalingens ordlyd	Administrationens plan for arbejde med anbefalingen	Tidsplan
8.	Tidsafgræns mål og forløb – og italesæt varighed fra start	Den midlertidige karakter bør afspejles i sagsbehandlingen med klare tidsrammer for mål og forløb. Allerede ved visitering bør borgerens udviklingsretning og forventede varighed italesættes, så der skabes et aktivt	Administrationen bemærker, at udvælgelsen af sager ikke er tilfældig, men er foretaget ud fra et læringsperspektiv. For så vidt angår nye sager vil Administrationens plan for denne anbefaling omhandle arbejdet	Udarbejdelsen af planen for systematisk genvurdering af midlertidige botilbud

Anbefalinger målrettet midlertidige botilbud (§ 107)				
Nr.	Anbefaling fra BDO	Anbefalingens ordlyd	Administrationens plan for arbejde med anbefalingen	Tidsplan
		styringsgrundlag. Sagsgennemgangen viser eksempler på borgere, der har været i midlertidigt botilbud i flere år uden en klar plan for det videre forløb.	med at skabe tydeligere sammenhæng mellem behov, bestilling og indsats, jævnfør anbefaling 2 ovenfor. For så vidt angår de eksisterende sager vil Administrationen gennemgå de eksisterende indsatser på midlertidige botilbud med fokus på sagerne varighed og ud fra dette lægge en plan for systematisk genvurdering. Genvurderingen skal indarbejdes i rådgivernes årsplaner for opfølgning på deres sagsstamme. Administrationen bemærker, at genvurdering af borgerne i midlertidige botilbud kan sidestilles med en nyansøgning, hvor sagsbehandlingstiden er op til 3 måneder. Administrationen vurderer, at det i første omgang vil være relevant at gennemgå indsatser med en ekstern leverandør. Da der aktuelt er 35 unikke personer hos en ekstern leverandør, er der tale om en opgave af væsentligt ressourcemæssigt omfang.	færdiggøres i løbet af 3. kvartal 2026. Selve genvurderingen vil blive påbegyndt i 2027 og forventes afsluttet i 2. kvartal 2028.
9.	Udarbejd klare planer for	For borgere med aktivt stofmisbrug bør der udarbejdes konkrete handleplaner med tydelige progressionsmål, og det bør løbende vurderes,	Administrationens plan for at arbejde med dette punkt er det samme som er angivet ved anbefaling 8 ovenfor.	Udarbejdelsen af planen for systematisk

Anbefalinger målrettet midlertidige botilbud (§ 107)				
Nr.	Anbefaling fra BDO	Anbefalingens ordlyd	Administrationens plan for arbejde med anbefalingen	Tidsplan
	borgere med aktivt misbrug	om det aktuelle tilbud understøtter borgerens udvikling. Der er identificeret en gruppe borgere med aktivt misbrug, der opholder sig på tilbud uden en klar plan for udvikling.		genvurdering af midlertidige botilbud færdiggøres i løbet af 3. kvartal 2026. Selve genvurderingen vil blive påbegyndt i 2027 og forventes afsluttet i 2. kvartal 2028.

Anbefalinger målrettet botilbudslignende tilbud og længerevarende botilbud (§§ 85/105 og 108)				
Nr.	Anbefaling fra BDO	Anbefalingens ordlyd	Administrationens plan for arbejde med anbefalingen	Tidsplan
10.	Styrk bestillinger og progressionsfokus for længerevarende tilbud	Selv for borgere i længerevarende tilbud bør der opsættes klare mål og løbende vurderes, om indsatsen fortsat matcher borgerens behov. For botilbudslignende tilbud er praksis generelt bedre, men der ses fortsat et potentiale for øget progressionsfokus. For 4 af 5 sager på længerevarende botilbud foreligger der ikke en tydelig bestilling af indsats.	Administrationens plan for at arbejde med denne anbefaling er den samme som er angivet ved anbefaling 8 ovenfor. Administrationen bemærker, at genvurdering af borgerne kan sidestilles med en nyansøgning, hvor sagsbehandlingstiden på botilbudslignende tilbud og længerevarende botilbud er op til 3 måneder. Administrationen vurderer, at det i første omgang vil være relevant at gennemgå	Udarbejdelsen af planen for systematisk genvurdering af botilbudslignende tilbud og længerevarende botilbud færdiggøres i løbet

Anbefalinger målrettet botilbudslignende tilbud og længerevarende botilbud (§§ 85/105 og 108)			
Nr.	Anbefaling fra BDO	Anbefalingens ordlyd	Administrationens plan for arbejde med anbefalingen Tidsplan
			indsatser med en ekstern leverandør. Da der aktuelt er 61 unikke personer hos en ekstern leverandør, er der tale om en opgave af væsentligt ressourcemæssigt omfang. af 3. kvartal 2026. Selve genvurderingen vil blive påbegyndt i 2. kvartal 2028 og forventes afsluttet i 3. kvartal 2030.

Anbefalinger målrettet BPA-ordninger (§ 96)			
Nr.	Anbefaling fra BDO	Anbefalingens ordlyd	Administrationens plan for arbejde med anbefalingen Tidsplan
11.	Iværksæt en samlet revurdering af BPA-ordningerne	Kommunen bør iværksætte en samlet revurdering med inddragelse af relevant faglig ekspertise, herunder ergoterapeut, med henblik på en kvalificeret vurdering af borgernes funktionsniveau og støttebehov.	Udarbejdelsen af en plan for en samlet revurdering ventes færdiggjort inden udgangen af 4. kvartal 2026. Revurderinger kan påbegyndes fra og med 2027 og forventes

Anbefalinger målrettet BPA-ordninger (§ 96)				
Nr.	Anbefaling fra BDO	Anbefalingens ordlyd	Administrationens plan for arbejde med anbefalingen	Tidsplan
12.	Standardiser opgavebeskrivelser og styrk udmålingsgrundlaget	Standardiserede skemaer bør udarbejdes, så udmålingsgrundlaget bliver transparent og efterprøveligt. Der mangler tydelige beskrivelser af hjælpernes opgaver, omfang og tidsforbrug.	For at sikre tydeligere beskrivelser af hjælpernes opgaver, omfang og tidsforbrug, vil Administrationen implementere brugen af døgnskemaer på BPA-ordningerne, til brug for opfølgningerne. Erfaringerne fra brug af døgnskemaer på botilbudsområdet vil blive inddraget heri.	færdiggjort i 4. kvartal 2028. Udvikling af konkrete skabeloner og arbejds gange gennemføres i 4. kvartal 2026. Døgnskemaerne anvendes i opfølgningerne fra og med 1. kvartal 2027.
13.	Etabler fast praksis for regnskabsindhentning og økonomisk tilsyn	Myndighed bør systematisk indhente og gennemgå budgetter og regnskaber som led i den løbende opfølgning. I flere sager mangler adgang til regnskaber i myndigheds fagsystem, hvilket svækker den økonomiske styring og forberedelsen forud for opfølgning med ordningen.	Administrationen bemærker, at der allerede i dag er etableret arbejds gange for indhentning og udarbejdelse af årsregnskaber, samt disses anvendelse i forbindelse med opfølgninger. Administrationen vil genbesøge disse for at undersøge muligheder for at optimere brugen af informationerne, herunder at alle relevante informationer vedrørende BPA er tilgængelige i rådgivernes fagsystem.	Genbesøg af arbejds gangen igangsættes i 3. kvartal 2026 og ventes afsluttet 2. kvartal 2027, hvor årsregnskaberne for 2026

Anbefalinger målrettet BPA-ordninger (§ 96)				
Nr.	Anbefaling fra BDO	Anbefalingens ordlyd	Administrationens plan for arbejde med anbefalingen	Tidsplan
				modtages fra borgerne.
14.	Adressér ansættelseskonstruktioner der bærer præg af omgåelse af arbejdsretlige regler	Kommunen bør gennemgå ansættelsesforholdene i samtlige BPA-sager for at sikre lovmedholdelighed og imødegå risiko for omgåelse af arbejdsretlige regler såsom hviletidsbestemmelser. Der er identificeret konstruktioner, hvor hjælpere opfordres til at oprette CVR-numre frem for at være ansatte.	Administrationens plan for at arbejde med denne anbefaling er den samme som er angivet ved anbefaling 11 ovenfor.	Udarbejdelsen af en plan for en samlet revurdering ventes færdiggjort inden udgangen af 4. kvartal 2026. Revurderinger kan påbegyndes fra og med 2027 og forventes færdiggjort i 4. kvartal 2028.
15.	Styrket fokus på dokumentation	Der bør foretages en systematisk behovsafdækning hvor der foreligger en samlet og opdateret beskrivelse af borgerens behov, herunder: • personlig pleje, • praktisk hjælp, • ledsagelse og deltagelse i aktiviteter,	Administrationens plan for at arbejde med denne anbefaling er den samme som er angivet ved anbefaling 11 ovenfor.	Udarbejdelsen af en plan for en samlet revurdering ventes færdiggjort inden udgangen af 4.

Anbefalinger målrettet BPA-ordninger (§ 96)				
Nr.	Anbefaling fra BDO	Anbefalingens ordlyd	Administrationens plan for arbejde med anbefalingen	Tidsplan
		• overvågning og andre særlige behov Desuden kan der med fordel stilles følgende krav til dokumentation hvor følgende med fordel skal fremgå: • Behovene skal være konkretiseret og tidsfastsat • Der bør anvendes døgn-/ugebeskrivelser eller funktionsvurderinger • Der skal være sammenhæng mellem behovsbeskrivelse og timeudmåling		kvartal 2026. Revurderinger kan påbegyndes fra og med 2027 og forventes færdiggjort i 4. kvartal 2028.